Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 17. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го СІЧНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 28, 1984 No. 17. VOL. XCI.

У Філядельфії відзначено День Солідарности

Філядельфія (Х.С.). — У четвер, 12-го січня ц.р., заходом філядельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав України в „Конгресовій залі", де була підписана американська декларація незалежности, відзначено День Солідарности з українськими політичними в'язнями.

Вечір відкрила Уляна Мазуркевич, голова Комітету. Програмою керувала Сестра Ґлорія Колман. Вона відчитала резолюцію, схвалену філядельфійською Міською радою, яка проголосила день 12-го січня 1984 року „Днем Солідарности" з українськими політичними в'язнями.

Конгресмен Л. Кофлин

В програмі участь брали Джером Шестак, визначний філядельфійський адвокат, колишній амбасадор ЗСА в Комісії людських прав при Об'єднаних Націях, президент Міжнародної ліґи людських прав та великий приятель українців. Дж. Шестак переповів перебіг Мадридської конференції, в якій він брав участь, та згадав, що голова американської делеґації на конференції Макс Кемпелмен і колишній міністер справедливости Ґриффин Белл заявили, що українські комітети, які заступаються за українських політичних в'язнів, були добре підготовані та передали найбільше матеріялів та інформацій про політичних в'язнів в Совєтському Союзі.

Він також сказав, „що перший раз в історії на публічному форумі (на Мадридській конференції) були згадані імена українських політв'язнів, членів української Гельсінкської групи. Адвокат Шестак також відчитав декілька віршів політичних в'язнів Ірини Сеник і Миколи Руденка.

З черги промовляв конгресмен Лоренс Кофлин з Пенсильванії, який зазначив, що йому припала велика честь бути з українцями та разом з ними відзначувати День Солідарности.

Закінчення на 5.

ПРЕМ'ЄРАМИ ТРЬОХ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ УНСОЮЗ ВІДЗНАЧИТЬ СВОЄ 90-РІЧЧЯ

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. К.). — Редакцію „Свободи" відвідав маестро Володимир Колесник, щоб поінформувати про ідучу інтенсивну підготовку до ювілейного концерту з приводу 90-річчя УНСоюзу, який відбудеться в неділю, 1-го квітня 1984 р., у престижевій концертовій залі Карнеґі Голл в Ню Йорку, о год. 2:30 по полудні.

Концерт під музичним керівництвом В. Колесника заповідається імпозантно та буде справді надзвичайний так своєю програмою, як і виконавцями.

Перш за все, як інформує В. Колесник, музичні твори, що виповнять програму концерту, будуть вперше виконані на терені ЗСА, а все це композиції українських музик.

Розпічнеться концерт Святковою Увертюрою, що її написав спеціяльно на прохання УНСоюзу відомий український композитор Юрій Фіяла.

Увертюра написана на повну симфонічну оркестру, а побудована вона, як інформує В. Колесник, на мотивах українських народних пісень, конкретно широко відомих: „А вже весна, а вже красна" і „Чого вода каламутна".

Як відомо, Ю. Фіяла вживає у своїх творах сучасні музичні форми і вони використані також у Святковій Увертюрі. Ю. Фіяла є автором вже ряду оркестрових, камерно-інструментальних фортепіянових та вокально-хорових творів, які зокрема виконують на терені Канади, де живе композитор від 1949 року. Прем'єра нового музичного твору Ю. Фіяли в Ню Йорку буде ще одним творчим нарибком того найбільш активного українського композитора у вільному світі.

Святкову Увертюру виконає Американська симфонічна оркестра, яка має добру славу в Ню Йорку, від часів її заснування Леполдом Стоковскім. Заанґажована УНСоюзом на цей Ювілейний концерт вона буде в повній своїй силі брати участь у всіх точках концерту.

Солістка концерту, відома широко українській та американській публіці, молода українська піяністка Лідія Артемів вибрала для виконання також український музичний твір, а це 2-ий Слов'янський Концерт для фортепіяна з оркестрою Бориса Лятошинського. До речі, цей концерт буде вперше виконаний в ЗСА.

В другій частині концерту також вперше буде виконаний повністю твір Станислава Людкевича „Кавказ", що його відспіває хор Українсько-Канадського Оперного Товариства в супроводі симфонічної оркестри.

В. Колесник вибрав цей твір для концерту з уваги на дві річниці Тараса Шевченка, які особливо важливі українцям в ЗСА. В 1984 році припадає 170-річчя з дня народження Кобзаря, а в ЗСА 20-річчя від відкриття його пам'ятника у Вашінґтоні. „Кавказ" виведено вже декілька разів на терені Канади з великим успіхом завдяки диригентській праці маестра В. Колесника.

Ювілейний концерт з нагоди 90-річчя УНСоюзу заповідається виїмково цікаво і на високому музичному рівні, що запевняє також його мистецький керівник, який всеціло віддався тепер його підготовці.

Маестро В. Колесник має перед собою важке завдання коли взяти до уваги, що мусить працювати з оркестрою в Ню Йорку та з хором в Торонто, а солісткою з Бостону. На підставі його попередніх успіхів у великих музичних імпрезах немає сумніву, що і тим разом маестро Колесник переведе концерт на високому мистецькому рівні.

ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ПОБИТТЯ ПОЛЬСЬКОГО ЮНАКА

Варшава, Польща. — Офіційне пресове аґентство Польщі ПАП повідомило, що працівник служби швидкої допомоги признався в тому, що він бив юнака Ґжеґожа Пшемика, прихильника забороненої профспілки „Солідарність", після чого юнак помер у лікарні.

Смерть Пшемика, 19-літнього юнака, єдиного сина відомої польської поетеси Барбари Садовскої, яка теж зазнала переслідувань і побиття польською поліцією за свою діяльність в допомоговій організації, набрала широкого розголосу в Польщі минулого року.

Студента Пшемика схопила поліція на початку травня 1983 року на вулиці Варшави і забрала на станцію поліції, де сильно побила його так, що треба було викликати швидку медичну допомогу. Службовці медичної допомоги, як виявляється, замість того, щоб рятувати побитого юнака, самі накинулися на нього і добили.

Похорони Пшемика відбулися 14-го травня минулого року. На похоронах зібралося понад 20,000 народу, які перетворили похоронну процесію на могутню демонстрацію протесту і обурення проти сваволі польської поліції та служби безпеки під маскою службовців швидкої медичної допомоги.

Опинившись перед могутнім обуренням польського суспільства таким варварським вчинком польської поліції, військовий уряд генерала Войцеха Ярузельського вирішив якось збити хвилю протесту і звалити вину на когось другорядного. Два поліціянти, два санітари швидкої допомоги і два лікарі мали стати перед судом, обвинувачені у смерті Пшемика. Але тепер, як один із санітарів швидкої медичної допомоги „признався" до вини, суд над вищезгаданими особами вже не відбудеться. Агентство ПАП повідомило, що справа знову повернулася до державного прокуратора і знову буде відкладена для дальшого слідства.

Ойстер Бей вшанував День Незалежности

В містечку Ойстер Бей на Лонг Айленді, Н. Й., радний Джан Вендітто (стоїть посередині з проклямацією про День Української Незалежности) взяв участь 17-го січня у відзначуванні 66-ої річниці проголошення української незалежности і 65-ої річниці проголошення соборности. Урочистість зорганізував Відділ УККА повіту Нассо, що його очолює Йосип Хома (на світлині, справа). Передаванню проклямації приглядаються: Марія Вуд з Ґіксвіллу та її діти — Мерілин і Давид.

Великий Клівленд готується до відзначення ювілею НТШ

Клівленд (М.П.). — З ініціятиви Осередку НТШ стейту Огайо 18-го листопада створено ширший Комітет ювілею НТШ у Клівленді. До Почесної Президії запрошено 12-ох парохів українських парафій, а 15-членний Діловий Комітет очолила Управа Осередку: проф. М. Пап — голова, проф. Ю. Кульчицький — заст. голови, С. Кікта — секретар, д-р В. Боднар — скрабник і д-р М. Грушкевич — організаційний референт. Тягар праці покладено на три Комісії: Збіркову у складі: д-р М. Дейчаківський, Маруся Попович і д-р М. Грушкевич, Наукову конференцію з членами: д-р М. Пап, д-р Ю. Кульчицький і д-р Л. Винар, та Бенкетову у складі: д-р В. Боднар, мґр В. Ліщинецький і С. Кікта.

Ювілейне відзначення відбудеться в суботу, 24-го березня, у двох частинах: Наукова конференція в годинах 1-4 по полудні у будинку кредитівки „Самопоміч" та бенкет від год. 6-ої в залі парафії Покрови Пресвятої Богородиці в Пармі. У святкуваннях візьме участь представник Крайової Управи НТШ з Ню Йорку.

Темою Наукової конференції буде колоніяльний стан України і завдання української науки у вільному світі, а доповідачами будуть: проф. Л. Винар зі Стейтового університету в Кенті, голова Наукової Ради СКВУ, проф. М. Пап і проф. Ю. Кульчицький та мабуть ще два дійсні члени НТШ, як дозволить розклад їхніх зайнять.

Найближчим завданням є переведення ювілейної збірки, щоб доложити відповідну „цеголку" від Великого Клівленду до новозакупленого дому НТШ в Ню Йорку. Комітет просить громадянство бути щедрими і ставати фундаторами (1,000 дол.) та взяти участь у відзначуванні ювілею.

Появилася книга Є. Крамара

Балтимор, Мд. (УІС „Смолоскип"). — У Видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка появилася збірка статтей відомого в Україні юриста й історика Євгена Крамара „Дослідження з історії України". Книга має 187 сторінок, її упорядкував Петро Якуб'як, і вона коштує 7.50 доляра. До збірки увійшли такі статті Е. Крамара: „Живий хозарський слід на Україні", „Гагаузький етюд", „Цигани", „Чому князь Всеслав полоцький гасав вовком?", „З допомогою тотемічного ключа", „Повість временних літ" (рецензія на переклад і обробку В. Близнеця), „Дещо з генеалогії 'козак'", „Справа Кочубея й Іскри", „Славетна українка в султанському дворі" (про Роксоляну), „Маловідомий епізод з життя і творчости Івана Франка" (про знайомство І. Франка з сіоністським діячем Т. Герцлем). До збірки упорядник додав іменний покажчик, який охоплює понад 500 імен.

У передмові до цієї збірки пишеться: „З опублікованих статтей читач побачить як Євген Крамар робить мітологічні, мовні, археологічні і літературознавчі „розкопки" і як формою свого викладу він може зацікавити не лише колеґу-дослідника, але й звичайного читача".

„Автор цих статтей як історик для закордонного українця майже невідомий. Зате його праці опубліковані в Україні, Польщі, Юґославії, Болгарії, чим він здобув собі визнання, як спеціяліст і знавець невідомих або маловідомих епізодів у нашій історії. Цілий ряд історичних досліджень і гіпотез він оспорює або й заперечує і на підставі своїх досліджень, широкого знання, намагається кинути світло на таку чи іншу історичну подію, яка дуже часто залишалася поза увагою наших вчених".

Євген Крамар народився 18-го лютого 1933 року в

Закінчення на 5.

ЗСА відновляють плян йорданського військового з'єднання

Вашінґтон. — Уряд президента Роналда Реґена заявив Ізраїлеві, що ЗСА постараються знову доставити Йорданії військове спорядження для 8,000 вояків спеціяльної одиниці швидкої дії для особливих завдань у Перській затоці.

Представник Адміністрації сказав, що плян утворення такої частини є подібний до минулорічних старань дати Йорданії військове спорядження на суму 220 мільйонів долярів шляхом таємного фінансування з бюджету Департаменту оборони.

Тепер зроблені деякі зміни і представники Адміністрації вважають, що ці заходи можна здійснити. Одна причина, яка сприяє здійсненню пляну — це те, що Ізраїль схильний обговорити такі кроки, а друга — це розсекречене здійснення такого проєкту.

Представник Адміністрації повідомив, що буде внесений додатковий законопроєкт на суму 220 мільйонів долярів, в додатку до бюджету Департаменту оборони на 1984 рік. Подробиці проєкту будуть початково засекречені, але за словами офіційного представника Адміністрації, проєкт стане явним, коли на це дозволять обставини. Переговори про здійснення такого проєкту вже ведуться між Йорданією і ЗСА.

Офіційний представник також сказав, що ЗСА фінансуватимуть створення 8,000 спеціяльного війська і доставлять озброєння та інші технічні засоби для швидкої дії цього військового з'єднання в радіюсі 1,500 миль від Йорданії.

Офіційно також повідомлено Ізраїль, що Йорданія зобов'язалася використовувати дане їй військове спорядження тільки для допомоги країнам Перської затоки. Хоч Йорданія дістане деяку частину транспортових засобів, наприклад, транспортові літаки типу C-130, але основне перевезення йорданських військових частин швидкої дії покладено на військовоповітряні сили ЗСА.

В окремому, але пов'язаному з цим питанні, ЗСА продадуть Йорданії протилетунські ракети на суму 40 мільйонів долярів, крім тих які будуть поставлені для озброєння новоствореного з'єднання.

С. Шкафаровський виступатиме в операх

Ню Йорк. — Стефан Шкафаровський, молодий басбаритон, виступить в неділю, 5-го і в понеділок, 6-го лютого ц.р., у двох коротких операх Джана Мютера і Вернона Мартіна. Перша імпреза відбудеться в авдиторії Курт Веллс Квінсборо комюніті коледжу о год. 8-ій вечора, а друга, 6-го лютого, о год. 4-ій по полудні у Лінкольн центрі (Бруно Волтер авдиторія) на розі 65-ої вулиці і 8-ої авеню.

Безплатні квитки можна замовляти в „Афтер діннер опера", 23 Стайвезант вулиця, Ню Йорк, Н.Й. 10003. Ближчі інформації можна отримати телефонуючи на число : (212) 477-6212.

Помер прикладний патріот

Ню Йорк. — Тут у середу, 25-го січня ц.р., помер відомий широко українській громаді Ню Йорку гарячий і жертвенний патріот Григорій (Гриць) Яремчук.

Г. Яремчук уродженець Гуцульщини, що завжди підкреслював, був в'язнем польських і совєтських тюрем, а відтак одним з перших, що зголосилися до І-ої Дивізії УНА. Брав участь у боях під Бродами, з яких щасливо видістався та переїхав на Захід.

В ЗСА включився негайно в українське громадське життя та довгими роками не було української імпрези чи з'їзду, на якому не було б Покійного. Широко відома була також щедрість св. п. Г. Яремчука на всі українські цілі. Хоча сам був скромний та скромно і заробляв на прожиток, його щедрість була подивуґідна. Як часто заявляв, не маючи дружини та дітей, родиною для нього була ціла нюйоркська громада. Особливо опікувався могилами своїх товаришів по зброї, тому був довголітнім активним членом Братства Броди „Лев" в Ню Йорку та не раз їздив до Европи, щоб відвідати та упорядкувати розкинені по різних цвинтарях могили українських вояків з Другої світової війни.

З неменшою любов'ю ставився до української молоді, а зокрема пластунів, яким помагав постійно та радувався кожним їхнім успіхом.

Був ентузіястом також українського театру та на кожному громадському зібранні підносив важливість створення постійного українського театру.

Помер на 80-му році життя. Панахида була відправлена в п'ятницю, 27-го січня ц.р. у похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, а похорон у суботу 28-го січня о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку.

Покійний залишив в смутку брата Івана з дружиною Любою та племінників Романа і Володимира.

У СВІТІ

ВСЕЗРОСТАЮЧЕ ЧИСЛО знедолених і переслідуваних намагаються покинути Нікараґуа і тим самим збільшують армію втікачів з цієї країни. Державний департамент, повідомляючи про масову втечу нікараґуанського населення від переслідувань і жорстоких заходів сандіністського уряду, подає приклади катувань і розстрілів місцевого сільського населення сандіністськими властями. На три мільйони населення вже 80,000 нікараґуанців втекли до сусідніх Коста Ріки і Гондурасу.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II призначив спеціяльну авдієнцію в середу, 25-го січня, 800 членам залоги американського літаконосця „Кеннеді", який відвідує Італію після перебування у прибережних водах Ливану. Папа привітав американських моряків словами: „Боже благослови Америку". Папа поблагословив моряків за їх службу для „справи полегшення жорстоких терпінь, які тепер переживає Ливан". Літаконосець „Кеннеді" прибув до Неаполя на один тиждень після своєї служби підтримки американської морської піхоти на бейрутському летовищі. Папа також вийшов привітати 11-го січня 100 моряків залоги літаконосця „Індепенденс", який прибув до Італії з ливанських вод на коротке перебування.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ Франції повідомило в середу, 25-го січня, що протиурядові війська в Чаді зістрілили французький військовий літак, летун якого загинув. Цей випадок показує, що французькі війська вперше взяли участь у воєнних діях в Чаді від того часу, як вони прибули туди в серпні минулого року. Тоді президент Франції Міттеран вирішив допомогти законному президентові Чаду Гіссенові Габре в його боротьбі проти підтримуваних Лівією заколотників, очолюваних колишнім президентом Ґукуні Уеддеї.

ПІДТРИМАНІ ПІВДЕННОЮ Африкою повстанці проти марксистського уряду Мозамбіку звільнили в середу, 25-го січня, 12 совєтських технічних працівників, яких вони тримали на протязі п'ятьох місяців. Звільнення наступило згідно з „прямою угодою з Москвою", — заявив речник повстанців. Речник повстанців Хорхе Коррея заявив, що 12 техніків були звільнені недалеко кордону з Маляві. Він сказав: „Ми виконали нашу пряму угоду з Москвою, і тепер ми надіємося, що вони відповідять домовленою компенсатою".

КИТАЙ І БРИТАНІЯ відновили переговори про майбутню долю британської колонії Гонґ Конґ. З попередніх і теперішніх переговорів стає все яснішим шлях мирного полагодження цієї справи. Офіційне китайське аґентство новин, цитуючи генерального секретаря китайської комуністичної партії Гу Яо-банґа, заявило: „Тепер здається можливим вирішити проблему Гонґ Конґу в прийнятний для обидвох сторін спосіб тому, що переговори проходили гладко".

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Джиммі Картер заявив, що президент Роналд Реґен заслуговує „С" (середня оцінка) за внутрішню політику і „Ф" (недостатня оцінка) за закордонну. Крім того Картер скаржився, що Реґен ніколи не засягав його поради, навіть тоді, як він Картер відвідував Білий Дім. Колишній президент вважає, що Р. Реґен не може похвалитися ані одним успіхом на відтинку закордонної політики.

ПІД ЧАС ВИГОЛОШЕННЯ промови президентом Роналдом Реґеном про стан унії в середу, 25-го січня ц.р., Капітоль був особливо хоронений службовцями секретної служби, ФБІ і поліцією та нагадував „чорні часи" З'єднаних Стейтів Америки після збомблення американських баз в Перл Гарборі японським летунством. Перед приїздом Президента спеціяльні поліційні собаки, вишколені у винаході захованих вибухових матеріялів, були переведені по всіх коридорах Капітолю, а також біля сусідніх будинків і паркової площі. Усі дороги, які біжать біля урядових забудувань, були зачинені коротко перед виголошенням промови Р. Реґеном. В охоронній акції взяло участь понад 1,000 осіб, а поліційний ґелікоптер весь час кружляв над великим будівельним комплексом. З огляду на те, що в Капітолі присутніми були усі члени Уряду, Сенату, Палати Репрезентантів, Верховного Суду тощо, не прибув на прохання Президента тільки секретар Департаменту розбудови міст Самюел Пірс. Офіційні речники пояснили, що у випадку всенародної трагедії він перебрав би функцію президента.

ДЖЕК ГОВЛАНД, генеральний інспектор департаменту здоров'я надгадсонської округи в Ню Джерзі, заявив що вбивчий сморід, який поширився був у багатьох місцевостях Ню Джерзі і у п'ятьох частинах метропольного Ню Йорку, походив таки від збірників Екзон в Байоні, Н. Дж. Комсія цього департаменту ствердила, що один із збірників протікав і 50 ґальонів сильного хемікалію продісталося назовні з 10,000-ґальонового збірника. Багато осіб опинилися в шпиталях і скаржилися на брак віддиху, болі і завороти голови та інші нездорові прояви. Ще інші попали в паніку і висловлювали свою турботу телефонами офіційним міським речникам.

ПОПУЛЯРНИЙ ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ Едвард Кач, який минулого року побував на Близькому Сході, знову вибирається у закордонну подорож, тим разом до Европи, де він має в пляні відвідати Західню і Східні Німеччини, Італію і по можливості інші країни. Кач бажає зустрінутись з офіційними речниками урядів европейських країн і не виключає зусрічі з Папою Іваном Павлом II. Бюро посадника видало комунікат в цій справі, в якому говориться, що місто заплатить тільки за охорону посадника, а всі інші кошти будуть покриті з приватних фондів. Кача супроводжатимуть декілька осіб з його оточення.

Демонстрації поширились на Бразилію

Сао Павльо, Бразилія. — Понад 150,000 бразилійців демонстрували в середу, 25-го січня, в цьому великому промисловому місті Бразилії, вимагаючи покінчити з 20-літнім пануванням військової диктатури в країні.

Головним кличем цієї найбільшої демонстрації в новітній історії Бразилії було: „Ми вимагаємо виборів!" Цей клич вигукували демонстранти, його несли на численних транспарантах.

Після закінчення семилітнього панування військової хунти в Арґентині та приходу там до влади цивільного демократичного уряду президента Рауля Альфонсіна та мотуніх всенародних срайків в Уруґваї, нові демонстрації в Бразилії ясно показують, що Південна Америка пробудилася і рішуче вимагає повернення до демократії.

Крім політичних причин незадоволення народів Південної Америки пануванням там військових диктатур, велике значення має також незадоволення народів цих країн їхнім нужденним економічним станом. Наприклад, Арґентина заборгувала 40 більйонів долярів чужоземним банкам, а Бразилія побила всі світові рекорди заборгованости чужоземним державам — аж 90 більйонів долярів боргу тяжіє над економікою цієї великої, багатої, але безгосподарної країни.

Як відомо, у Бразилії за останні місяці економічна криза набрала катастрофічних розмірів, тисячі підприємств банкротують, поширилися грабунки і вбивства, маси народу опинилися в розпачливому стані. Народ вимагає зміни політичного і економічного життя в країні.

Останні опитування населення, опубліковані у бразилійській пресі, показують що 9 із 10 виборців підтримують прямі вільні вибори нового президента у 1985 році.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ вирішили продати трьом близькосхідним країнам, заприязненим з Америкою — Йорданії, Ізраїлеві і Савдійській Арабії — новочасні „базуки", чи як їх називають „наплечні ракети", якими вояк може боронитись проти самовбивчих (каміказе) атентатів. Речники Адміністрації президента Роналда Реґена заявили, що Уряд звернеться незабаром за апробатою до Конґресу з цією справою. Якщо Конгрес дасть свою згоду, то це буде перша продаж американських легких модерних „базук" проданих закордонним державам поза НАТО.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Призабуті Крути

Дня 29-го січня 1918 року відбувся трагічний бій під Крутами. Трагічний тому, що всупереч нібито мільйонів українського війська, репрезентованого на 3-ох Військових З'їздах у Києві, можна було вислати проти зформованої на московській території армії Муравйова тільки Студентський курінь Січових Стрільців і дві сотні Юнацької Школи, все це — молоді юнаки, слабо вишколені і погано вивінувані, разом кругло 500 вояків проти десятикратно сильнішого ворога. Згинув тоді квіт української молоді. Щойно 15-го березня, вже після Берестейського миру і приходу в Україну німецького війська, відбувся величавий похорон віднайдених усього 17 поляглих під Крутами юнаків. Промовляв Михайло Грушевський (а не Володимир Винниченко, як недавно писано в газетах) і він уперше назвав бійців з-під Крут „українськими термопільцями", порівнюючи їх до 300 спартанців, які під проводом Леонідаса загородили дорогу навалі персів і всі полягли, але вможливили атенцям підготову належної відправи ворогові. Недавно помер у Празі останній „крутянець" Левко Лукасевич. Свою книжку „Роздуми на схилку життя", яку видав Митрополит Мстислав (Формально Українське Православне Видавництво св. Софії). Автор присвятив „світлій пам'яті товаришів зброї, що загинули під Крутами 29 січня 1918 року".

Від 20-их років завелася в Західній Україні під владою Польщі традиція, що українська молодь повинна зберігати культ героїв з-під Крут. Слово „Крути" стало синонімом геройства молоді. І рік-у-рік у 20-их і 30-их роках у Західній Україні відбувалися концерти-академії і публічні жалібні сходини — завжди організовані і влаштовувані студентською молоддю. Чому ця традиція перервалася? Чому призабуто той справді українськии термопільський бій, який відбувся ледве в тиждень після урочистого проголошення 4-го Універсалу, та який проте, ставши трагічним епізодом у затяжній війні проти північного наїзника, став історичним доказом, що існує у молоді дух спротиву і дух самопосвяти задля свободи батьківщини?!

Історія не повторюється, але історія раз-у-раз має свої паралелі. Українські молоді вояки послухали наказ свого командування (хоч командир Січових Стрільців Євген Коновалець перестерігав проти тієї виправи, передбачаючи її трагічний вислід) виїхати на фронт, не здаючи собі справи з небезпеки, яка їм грозила і не знаючи цілої стратегічної ситуації, яка тоді настала, коли армія Антонова Овсієнка сунула із Сходу від Харкова-Полтави, а орди Муравйова з півночі від Бахмача. Рішення мали приймати вищі державні чинники — вони, молоді вояки, мали слухати і — гинули з іменем батьківщини на устах.

Геройство молодих людей варте того, щоб його прославляти, воно варте традиційної щорічної згадки. Всі українські організації молоді, всі наші студентські гуртки в університетах і коледжах, і виховники українознавства і самі батьки, повинні разом подбати, щоб воскрес культ поляглих під Крутами молодих героїв. Бій під Крутами ввійшов в історію й увійшли в історію безіменного українські жертви. Большевики зрівняли зі землею на Аскольдовій Могилі могилу тих 17-ох героїв, що їх Грушевський прославляв як українських термопільців. Але колись їм треба буде поставити величавий пам'ятник. Тепер цей пам'ятник має постати в серцях українських молодих людей, які повинні дивитися на поляглих під Крутами молодих героїв, як на приклад до наслідування, і як на приклад постійної потреби збройної боротьби за волю батьківщини і самопожертви для добра України аж до її визволення з-під ворожої большевицько-російської окупації.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II найменував на єпископа бостонської архидієцезії 52-річного єпископа Бернарда Лова з Міссурі, консерватиста в доктринальних питаннях і поступову людину та активіста в суспільній праці і у відношенні до осіб різних рас. Єпископ Б. Лов заступить на цьому становищі померлого недавно кардинала Гумберта Медейроса. Бостонська архидієцезія є третьою з черги по величині в ЗСА і в церковних колах ніхто не сумнівається, що єпископ Лов скоро мабуть буде номінований кардиналом. Усі інші великі архидієцезії очолюють кардинали. Єпископ Б. Лов студіював в Гарвардському університеті, а його достатнє знання еспанської мови напевно буде допоміжним у виконуванні його душпастирських завдань.

Іван Олексишин

РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ Й СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

IV.

Проти такої провокаційної поведінки Троцького запротестували делегати Української Центральної Ради. Представники Центральних держав, зорієнтувавшись в ситуації, визнали, що тільки делегати Української Центральної ради мають право заступати Український Уряд на цій мировій конференції. У висліді дискусій на цій конференції 9-го лютого 1918 року підписано мировий договір між Українською Народною Республікою — з однієї сторони, та Німеччиною і Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною — з другої сторони.

Пропам'ятного дня 9-го лютого 1918 року, напередодні якого Центральні держави визнали Українську Народну республіку самостійною, вільною і суверенною державою, що має право заключати самостійно міжнародні договори, підписано перший від віків міжнародний документ України.

На підставі Берестейського договору західній кордон України мав перебігати західніми рубежами Підляшшя й Холмщини, а далі на півдні — вздовж давньої границі між Росією і Австро-Угорщиною. Східня частина Галичини з перевагою українського населення мала бути на підставі тайного договору з австрійським урядом, відділена від королівства Галичина й злучена з Буковиною в один суцільний коронний край.

Большевики були змушені місяць пізніше укласти мир з Центральними державами, зобов'язуючись в окремій точці договору визнати суверенність Української Народної Республіки й замиритися з нею.

Тому, що цього зобов'язання большевики не дотримали, Уряд Української Народної Республіки звернувся до урядів Австро-Угорщини й Німеччини з проханням за військовою допомогою, зобов'язуючись доставляти до цих країн збіжжя. Центральні держави радо дали таку допомогу, бо потребували харчів для свого війська й цивільного населення. Спільно українські, австро-угорські й німецькі військові з'єднання розпочали наступ проти большевиків, прогнали їх з Києва, а при кінці квітня вже вся територія України, зазначена Берестейським договором, крім придонецької округи, була очищена від ворога.

В часі, в якому прочищувано простори України від большевиків, український Уряд схвалив багато важливих законів, а між ними закон про державний герб України, за який признано „Тризуб" Володимира Великого, закон про стару монетарну систему — карбованці, гривні й шаги, земельний закон, закон про організацію армії і багато інших, які відносились до правопорядку в державі. На цьому місці належало б згадати, що на перших банкнотах „сто карбованців" були написи українською, російською, польською і жидівською мовами — „Сто карбованців", що є доказом шанування національно-персональної автономії народів, які жили в Україні.

Працю українського Уряду за часу Української Центральної Ради утруднювали не тільки чужо-національні елементи, але також українські люди, збаламучені ворожою пропагандою. Причину до нарікань давали в тому часі також надужиття німецьких і австро-угорських військ, які перебували в Україні, що дуже часто безправно реквірували у селян збіжжя і худобу, а селян, які чинили опір реквізиції, арештували й суворо карали. Велике обурення серед народу спричинило запровадження німецьких польових судів і роззброєння Першої Дивізії Сірожупанників.

Дня 29-го квітня 1918 року на вулицях Києва появились німецькі танки, а німецьке військо увійшло до залі, де відбувалось засідання членів Української Центральної Ради, арештували двох міністрів, а іншим запропонували розійтись. Того самого дня в приміщенні київського цирку відбувся Хліборобський Конгрес, скликаний Союзом Земельних Власників, з'їзд хліборобів — заможних селян і власників більших земельних посілостей, які проголосили себе представниками українського народу та вибрали на гетьмана України генерала Павла Скоропадського.

На другий день, себто 30-го квітня 1918 року, на мурах столиці появився маніфест гетьмана Української Держави Павла Скоропадського, т. зв., „Грамота до всього українського народу", якою скасовано Українську Центральну Раду, дотеперішні міністерства, земельні комітети й унеавжнено закони, ухвалені за часу Української Центральної Ради, а республіканський устрій України змінено на монархістичний з гетьманом на чолі.

Закінчення на ст. 6.

Андрій Гарасевич

Крути

Земля дрижала. Схід вогнем горів.
Сурмили сурми. Гримали гармати.
А в їх очах вогнистих та завзятих
палав святий, благословенний гнів.

Ішли, де білість снігових полів,
де смерть взялася з вітром танцювати.
Свистали кулі... Рвалися гранати,
і постаті майнули в вир вогнів.

І прогоріло... Порохом зайшло...
Могилок триста заросло травою.
А ти, як все, усміхнене село,
сниш сині сни в солодкому спокою.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про неочікуваного „ворога" свята державности

Цікаво, що подумають собі читачі, поглянувши на цей заголовок. Напевно, залежно від того „хто і що" насуватимуться відразу відповіді — про якого тут буде мова ворога.

Чи це хвиля нової пропаганди совєтського режиму, чи це акція одного із сусідів України, чи може в когось на думці ті, які особливо гаряче боронять Акт 30-го червня?

Ні, ніхто не згадав, бо я хочу писати про зовсім іншого ворога, що тепер з кожним роком сильніше виступає проти святкувань 22-го січня на терені вільної американської землі. Він до речі, дуже невинний та сам собою приємний, тому ми навіть не спостереглися як підступно вкрадається він у нашу спільноту та щораз більшу її частину відтягає від святкувань роковин нашої державности і соборности.

На ім'я йому — „супербовл", а для тих, що може ще досі необізнані з цією найбільшою подією в американському спортовому житті — це кінцеві змагання американського футболу між двома найкращими дружинами. Вони відбуваються з-правила в третю неділю місяця січня і саме ця дата стала причиною конфлікту з патріотичною українською спільнотою. Та ж це неділя, в якій звичайно відзначуємо свято державности і соборности церковними відправами, апелями організацій молоді і академіями.

І як тут погодити „супербовл" із тими святкуваннями?

Звичайно, перша запротестувала наша молодь. Мільйони людей сидять в цю неділю прикріплені до телевізійних апаратів, слідкуючи за грою цих двох найкращих спортових дружин, а українці „мусять" в тому самому часі мати свої патріотичні зібрання? Хіба не можна їх перекласти на інший день? Але показується, що тепер вже не лише наша молодь зацікавлена цими вийнятковими своєю реклямою і славою змаганнями. Не один із наших громадських активістів і професіоналістів також з дуже важким серцем виконує свій патріотичний обов'язок, коли знає, що в тому самому часі відбувається така сама важлива спортова імпреза.

Ось тут зовсім несподівано підкрався до нашої спільноти на американському терені новий ворог вияву наших державницьких почувань.

Ціле щастя, що може невдовзі цей наш ворог зникне „як роса на сонці" так несподівано, як він і появився. Бо коли техніка і матеріяльні засоби будуть доступні для всіх громадян, тоді кожний матиме „відеокасетний записувач" (ВІ—СІ—АР), на якому зможе записати цілу „драму" цих футбольних змагань. Отже можна буде піти і на святочний апель і на академію з приводу Роковин 22-го січня 18/19 років і, не поспішаючи, відтак бути таки свідком „супербовлу" на телевізійному апараті.

О-КА

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Іван Боднарук

УКРАЇНЦІ В СЬОГОДНІШНІЙ ПОЛЬЩІ

Українська національна меншина в Польщі нараховує щонайменше 500,000 душ. Вони майже тисячу років замешкували ті етнографічні простори, з яких поляки з „благословення" совєтів їх насильно виселили. Вигнали їх з рідної землі ніби тому, щоб УПА не мала випадових баз та постачання. І водночас польські шовіністи кажуть, що лемки — це не українці. Якщо б лемки не співдіяли з УПА, якщо б не було навіть окремих лемківських сотень (Стаха, Бродича), то пощо було їх виселювати? Якби це був чисто стратегічний акт, — то уряд дав би був можливість лемкам вернутися на прадідні землі, тим більше, що вони з родючих земель на заході вернулися б на малородючі землі своїх батьків. Це вказує, що поляки хотіли привласнити собі ті землі, загарбати їх, тому рішили позбутися автохтонів і стерти з лиця землі всякі історичні пам'ятки по них. Коли під час „добровільного" переселення не всі українці переселилися з відступлених Польщі земель, то поляки в 1946-1947 роках, за згодою Москви, вивезли їх насильно на польські землі, т. зв. „земє одзискане".

Поляки кажуть неправду, щоб виправдати себе відносно намагання асимілювати українців у Польщі за допомогою насамперед насильного переселення з рідних земель, а пізніше насильно їх спольщити. Мимохіть пригадуємо сумнозвісний документ польської аристократії, виданий у травні 1908 року, п. з. „Нови проєкт на знищенє Русі".

В 13-ти точках цього документу поляки пропонують „вічний союз" з Росією та подають ряд вказівок, як нищити „русінуф", а саме — польонізувати українську шляхту, тримати в нужді українських робітників і селян, замикати українські школи, не давати жадних кредитів та не допускати до розвитку українського промислу, кооператив тощо.

Теперішня політика супроти українців — це своєрідний „новий проєкт на знищенє Русі". Поляки володіли українською Лемківщиною, Засянням, Ярославщиною, Холмщиною та іншими українськими землями довгі роки, і українці на тих землях не асимілювалися, не польщилися, розуміється, за винятком невеликого числа. Напевно не польщилися б за комуністичної Польщі. Тому поляки виселили їх із рідної землі і переселили на польські західні терени, де їх порозкидали малими групами поміж польське населення аж у дев'ятьох воєвідствах.

Поляки на еміграції мріють про повне відібрання українських західніх земель від СССР, як також білоруських і литовських земель, та приєднання їх до Польщі. А польська крайова преса тільки тому про це не пише, бо на це не дозволяє Москва, яка наказала відібрати західні українські землі від Польщі й приєднати їх до т. зв. Совєтської України. Що крайові поляки мріють про поновне відібрання українських земель, розказують ті українці з Лемківщини, які прибувають із Польщі за океан на постійне поселення. Вони кажуть, що крайові поляки (і то не тільки старше покоління, яке пам'ятає приналежність тих земель до Польщі, але також молодь) уважають, що вони зможуть ті землі колись відібрати. І тепер витворюється „дивовижна ситуація": якщо б Москва — наш ворог число один — не забороняла б, то ті крайові поляки писали б про відібрання наших земель так само, як про це пишуть еміграційні. Крайові поляки ще досі ніде не заявили, що вони відмовляються від пляну відібрати українську східню Галичину й західню Волинь та Полісся, як теж ніде не згадують, що готові віддати (тепер: до СССР) ті українські землі, що ще перебувають у складі Польщі. Поляки як крайові, так і на еміграції мало навчилися з помилок минулого. Вони висувають свої претенсії до українських земель по Збруч, а — можливо — якби була можливість, то й далі...

Як знаємо з історії, досі всі українсько-польські спроби порозуміння і союзу проти захланної Росії кінчалися недотримуванням з польської сторони, починаючи від угоди з Виговським, а кінчаючи угодою Петлюри з Пілсудським. За кожним разом польська сторона не тільки розривала порозуміння з українцями, але навіть порозумівалася з нашими ворогами — росіянами, ділячи Україну поміж собою.

Представники Українського Суспільно-Культурного Товариства у Варшаві зверталися до польської влади з проханням, щоб це українське товариство було визнане повноправним членом Загальнопольського Товариства охорони пам'ятників. Цю пропозицію було нібито розглянуто позитивно („Наше Слово", 30-го листопада 1980), однак на цьому усе й скінчилося. У травні 1982 року пленум УСКТ постановив: „Виступити до Міністерства культури й мистецтва з вимогою рішучого протидіяння нищенню залишків української культури" („Наше Слово", 6.VI.1982).

Українці на Лемківщині, Сяніччині, Холмщині й інших українських теренах, що їх совєтський уряд залишив полякам, були автохтонами, де вони жили з діда-прадіда, а з яких їх насильно переселено. Щоправда, по якомусь часі дозволено в Польщі на основування українського товариства УСКТ у Варшаві та видавання українського часопису „Наше Слово". Але цього не досить. Полякам слід би продумати грунтовно українську проблему в Польщі і зробити висновки, корисні для обох народів: українського і польського, бо і полякам загрожує Москва.

Любов Коленська

ІВАН СМОЛІЙ — ПИСЬМЕННИК РЕАЛІСТИЧНОГО ІДЕАЛІЗМУ

IV.

А потім Павло з хвилюванням розповідає Марті, як йому під час Різдва дали тримати свічечку: „Так ясно було тоді, так ясно, що сьогодні ту ясність у душі бачу, хоч з того часу багато змінилось..." Сцена під час Свят-Вечора пронизана драматичністю: тут і кульмінація розв'язки загадковости справжнього Павла, який, перейшовши кордон, під впливом Марти пробуджується, воскресає до повноцілого національного життя. Тут і розв'язка — фінал усієї фабули: лагідний настрій Свят-Вечора пропадає: спершу це дістється з приходом Степана, якого Павло ховає перед НКВД, а потім надходить ще твердша дійсність — вона в появі енкаведистських вислужників; вони нишпорять по кімнаті, глузують і вкінці виводять Павла, розбиваючи дощенту ілюзію щастя Марти і Павла. А забирають Павла не за що інше, а за те, що „подружив з тією родиною, що захотів жити і для себе". І можна б подумати, що це вже кінець усьому, але Смолій залишає нам надію, залишає слова, що їх Павло сказав Марті: „Швидше чи пізніше надійде буря, вмете цей жахливий лад, цю систему брехні і найстрашнішого визиску...тоді можна буде жити вільно".

Наче найкраща писанка, розписана мистецьким Смолієвим пером, наче мелодія тужливої вівчарської флояри — це його повість „У зеленому Підгір'ї" („Свобода", Джерзі Сити, 1960). Вона барвиста побутом і фолкльором підгірського села, Довбушівською мелодією, якою пройнятий і в дусі якої діє Василь Усташ; вона кольоритна і красою підгірської природи, змереженої пером автора у неймовірну свіжість — ніби сьогоднішнього. Події у цій повісті розгортаються у боротьбі воїнів УПА проти большевицької влади. Тут монтаж різних постатей: Василь Усташ і Павло Грицак — обидва воїни УПА; Галя — суджена Усташа; сільські учительки: Поліна Пєтушкіна, Роза Абрамовна і просто — Зіна, киянка; Федь — сільський міліціонер, підлабузник совєтській владі; Аксаков і Нахімов — совєтські „власть імущі", ніби колишні царські „карательні загони".

У цій повісті не тільки дія людей, але й описи природи, все у формі і в дусі реалістичного ідеалізму. Для прикладу — один із багатьох описів природи: „Підмиті річкою береги жовтіли блідо, відслонюючи обриси звітрілих скель. Вільшина, ялівець та тернина зеленіли понад обривами на клаптях пригожого ґрунту. А далі вище тягнулися запущені ялові перелоги аж до лісу". І про тамошні хати Смолій згадує так, начебто він їх колись сам будував: „Хати з широких тесаних колод, дахи на них солом'яні, тут і там черепиця. Стіни мальовані закраскою розтовченої цегли. Білі вапняні лінії біжать тими місцями, де сходяться тесані деревини. Вапняними лініями обведені вікна і вся хата в розписі. Кругом хати міцний тин з тонко колених ялинових колод. Ворота зачинені, заложені виткою". А далі: „метр у промірі старі ясени обступили фортецю старими заборолами всуміш з темними смереками, що паряться оце в спеці живицею-сльозами". В Смолія і знання зі сільського господарства: „Красуються полотна з синього льону вздовж річки — плід довгої праці. Льон тут чудовий росте. Всю пізню осінь тріскотіли невтомно дерлиці, тручи у висушених димарях льон, аж пилюга йшла. Галя втаємничила її (Зіну), як полотна з льону робити. Ото потертий на терлицях льон брали потім на висікачки, потім чесали на зубатих залізних щітках і в'язали м'яке довге прядиво в пучки повісма. Всю зиму пряли його дівчата, потім ткали тоненько. Скільки труду! Скільки чисниць, стільки пасем, щоб втягнути довгу основу. Стільки ниточок нанизати треба, щоб обснувати її. Мабуть стільки отих ниточок напряли міжгірські дівчата, що землю ними оснував би".

Постать Василя Усташа — хрустальна, героїчна, сповнена лицарських чеснот. Усташеві завжди в думках ввижалася „панна", що оповідала йому про Довбуша, про отого Довбуша, що „карав панів і помагав бідним людям". Вона казала йому, що „треба не боятися нічого, вміти потерпіти, витримати і поставити на своїм. Як хто такий стане, то він хоч і не дуже сильний, але буде як Довбуш, і всі його послухають і всі за ним підуть". Не забув слів „панни" Усташ, і від цієї хвилини вся його душа гартувалася до того, щоб „не боятися, вміти потерпіти і поставити на своїм". І звідсіля пішла ота його тверда і незрушима нескореність.

У Смолієвих творах — природа і опис постатей українських дівчат — завжди у відображенні гармонійної, світлої краси. Опецькуватим, розхристаним учителькам не-українкам — Поліні Пєтушкіній і Розі Абрамовні — Смолій протиставить постать українки Зіни, про яку пише: „Якась ніжність і принада були в голосі, якась соромливість і розмріяність. Стоїть вона ось перед ним (Аксаковим), спершись рукою на поруччя ґанку. На ній сукня голуба, з білим комірчиком. Голубінь лагідна, некриклива, скромна. З голубінню перекликаються очі сіро-сині. Волосся сплетене вінком на голові. А уста легко розхилені, свіжі, як у дитини". А за принадною дівочою вродою чар природи: „Зіна пристанула перед заснулими житами та вівсами на рівнині під горою. Насторожено тихо. Падають роси. Спрагло п'яніючи, втягають у себе вологість. Село позаду, а гора ліворуч височіє під зазореним небозводом, як велетенська козацька могила. Дівчина зідхнула з полегшою й знову насторожилася. Хтось плаче? Чи може співає десь далеко?" І природа і Зіна цього ранку — одноціла гармонійна краса. Тут, оподаль від грубіянських залицянь Федя-міліціонера, вона наче обмивається від намулу всякого. Інша Смолієва чарівна картина, ніби пасторальна мелодія: „Дівчина пройшла швидко потойбіч млина. Заверне вона тепер попри отой малий потічок, що біжить попід горою. Нікудишній він. Випило сонце спрагло всю його воду, біліє мертво суха рінь, а серединою її котиться срібло; по зарінках трава і стокротки. Зіна зірвала одну стокротку. Яке оте мале, худеньке і дрібне. Як сирітки, ростуть вони на твердій ріні. А пелюсток як багато. Можна довгенько зривати і ворожити".

У воскресінні Зіниної душі, в остаточному її переродженні на релігійну людину, людину сповнену національних почуттів, крім пізніших обставин, відіграє ще свою ролю й минуле.

(Продовження буде)

ЗГАДАЙМО САМІ І ПРИГАДАЙМО ІНШИМ!

ПОВІДОМЛЕННЯ КРАЙОВОГО ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ В 1932/33 РОКАХ.

ПОЖЕРТВИ ЗЛОЖЕНІ НА ЛИСТИ КГКОМІТЕТУ

(Продовження списків пожертв)

БРАТСТВО СВ. АНДРІЯ ПРИ ЦЕРКВІ-ПАМ'ЯТНИКУ В САВТ БАВНД БРУКУ
Збірку перевели: Веніамін НАСЕНЮК та Віктор РОСИНСЬКИЙ

Братство св. Андрія при Церкві-Пам'ятнику	463.20
Сестрицтво Св. Покрови при Церкві-Пам'ятнику	250.00
Ілля Хелик	100.00
Americans for Human Rights in Ukraine, Newark, N.J.	100.00
ДОБРУС	100.00
Братство Св. Андрія при Церкві-Пам'ятнику	100.00
П. М. Скиба	70.00
В. К. Несенюк	50.00
Віктор Росинський	50.00
Дмитро Яременко	50.00
О. В. Мінченко	50.00
Михайло Шульга	50.00
Іван П. Філімончук	50.00
Димитрій Вихристенко	50.00
К. І. Скрибець	50.00
Дмитро Корнієнко	50.00
В.Ю. Безсонів	50.00
Володимир Барі	50.00
7-ий Відділ У.З.Х. в Савт Бавнд Бруку	50.00
Олег Волянський	50.00
Анатолій Гудзовський	50.00
Віктор Дайнека	40.00
Олена Гноєва	40.00
Іван Павленко	35.00
В.Х. Сизоненко	25.00
Е. Балабан	25.00
Філіп М. Мясименко	25.00
П. В. Зоря	25.00
Анастасія Харченко	25.00
Леонід Харченко	25.00
Віктор Чорний	25.00
Іван Бабанський	25.00
М.С. Захода	25.00
В.А. Слободян	25.00
П.К. Мартіян	25.00
Юрій Нагорний	25.00
Олексій Шевченко	25.00
Валентина Грегор	25.00
Олег Гоцул	25.00
Д.А. Фурманець	25.00
Андрій Шевченко	20.00
о. Володимир Поліщук	20.00
о. Фидот Шпаченко	20.00
Андрій Дригайло	20.00
Іван Кен	20.00
Андрій Мартинюк	20.00
Юрій Лютий	20.00
Микола Могила	20.00
А.П. Кручко	20.00
Володимир Лещук	20.00
Адам Сидорук	20.00
Олекса Коваленко	20.00
Вадим Попов	20.00
Пані Матка Л.Фалько	20.00
Іларіон Хейлик	20.00
Алекс Головко	20.00
Неоніла Головко	20.00
Олександер Лещук	15.00
М.М. Головські	10.00
І.П. Малишко	10.00
Василь Булига	10.00
Микола Бистрицький	10.00
Марія Кот	10.00
Лариса Паливода	10.00
Василь Куліш	10.00
Катерина Гончарів	10.00
Віктор Солоха	10.00
Василь Краснобрижий	10.00
Олександер Ковган	10.00
В. Козак	10.00
І. Шумкін	10.00
Іван Невмержицький	10.00
Павло Півторак	10.00
Марія Сидоренко	10.00
Олекса Синча	10.00
Н.О.Галіон	10.00
Остап Теплий	10.00
Тимко Джус	10.00
Михайло Александров	10.00
Петро Буньо	10.00
Христина Грицишина	10.00
Павло Козар	10.00
Федір Халецький	10.00
Василь Дорошенко	10.00
Лев Мазурець	10.00
Симон Мордак	10.00
Михайло Максимів	10.00
Володимир Григоренко	10.00
Г. Кальман	10.00
А. Кибик	5.00
Марія Васько	5.00
Валентина Шепіль	5.00
О. Іващицька	5.00
В. Косоноцька	5.00
Андрій Краснобрижий	5.00
Іван Савон	5.00
Іван Митченко	5.00
Михайло Наконечний	5.00
Генадій Сизоненко	5.00
Лукина Музиченко	5.00
Марія Ничай	5.00
Наталка Криворучко	5.00
Анатолій Прядка	5.00
Григорій Проскура	5.00
Петро Писар	5.00
Володимир Скиць	5.00
Марія Ведмідь	5.00
Дмитро Плаван	5.00
Марія Богда	5.00
Василь Лошанюк	5.00
Федір Кульбіда	5.00
Гелен Рохман	5.00
Василь Дубина	5.00
Іван Савук	5.00
Ілля Савон	5.00
Михайло Сірман	5.00
Тихон Підлипенський	5.00
Г. Павловський	5.00
Разом	$ 3,208.20

ЛИСТИ ч. 5 і 6, Філядельфія, Па.
Збірку перевела д-р Романа НАВРОЦЬКА

Тетяна Цісик	10.00
Володимир Кліш	10.00
Роман Навроцький	10.00
Юліян Головчак	10.00
Леонід Рудницький	10.00
Разом	$ 50.00

ЛИСТА ч. 15.

Я. і М. Сидораки	50.00
Ю. і В.Кузьмичі	20.00
о. А. Селепиниі	20.00
Тетяна Дзівак	20.00
Разом	110.00

ЛИСТА ч. 18, Сомердейл, Н.Дж.
Збірку перевів І. ДАНИЛЕНКО

А. Стратієнко	50.00
М. Ромах	20.00
Л. і І. Кушніри	25.00
Василь Хилько	25.00
Іван Воскобійник	50.00
Разом	$ 170.00

ЛИСТА ч. 27.
70-ий Відділ ОДВУ в Нюарку, Н.Дж.

Омелян Суховерський	50.00
Мирослав Роговський	25.00
Павло Стецина	25.00
Н. Н.	5.00
Разом	$ 105.00

ЛИСТА ч. 28, Сан-Дієго, Каліфорнія
Збірку перевів П. Балей і О. Скоп.

Петро Балей	10.00
Осип Барнич	10.00
М. Войтович	2.00
М. Новак	5.00
Микола Кравець	2.00
Михайло Швейко	5.00
Н. Н.	5.00
Лідія Каслер	5.00
М. Скрипник	2.00
Йосиф Карпек	15.00
Андрій Василенко	3.00
Іван Галунько	2.00
Григорій Зубань	1.00
Андрій і Христя Олесіюки	20.00
Ріта Дешко	1.00
Ксеня Панезенко	5.00
Ольга Данилевська	5.00
Олександер Скоп	100.00
Василь і Світлана Кравець	100.00
І. і Б. Іваничка	20.00
Кость Міхалик	20.00
Олександер Ґереґа	20.00
М. і Н.	20.00
Разом	$ 378.00

ЛИСТА ч. 35, Клівленд, Огайо.
Збірку перевів проф. М. С. Пап.

Проф. Михайло Пап	50.00
Василь Шумей	30.00
Василь Свідерський	20.00
д-р Мирослав Мичковський	30.00
М. Кривяк	10.00
Е. Завільська	10.00
М. Мартинишин	10.00
Михайло Боївка	10.00
Іванна Шкарупа	10.00
о. А. Перекрест	10.00
Дік Брестін	10.00
Джо Новак	10.00
Дан Бобечко	10.00
Разом	$ 220.00

ЛИСТА ч. 37.
Перша Укр. Пресбитеріянська Церква, Нюарк, Н.Дж.

Мабель Лятіно	35.00
о. і пані Р. МчКеррол	20.00
Панство Джан Драґон	10.00
Ґертруда Ліснер	10.00
Іван Ковальчук	5.00
Панство Зельдер	5.00
Панство Н. Іванчів	5.00
Панство В. Багрій	5.00
Володимир Варницький	5.00
Петро Іваськів	5.00
Панство С. Чорномази	5.00
Ольга Кльоц	5.00
Теодор Джус	5.00
Джеймс Мельничук	5.00
Разом	$ 125.00

ЛИСТА ч. 41, Філядельфія, Па.
Збірку перевів д-р В. Процюк.

д-р Володимир Пушкар	10.00
Сидір Новаківський	10.00
Іван Данківський	5.00
Василь Хилько	10.00
Роман Клос	10.00
Ярослав Лучанко	7.00
Петро Ґенґало	10.00
Микола Алексевич	10.00
Анна і Нестор Сум	10.00
Микола Бойчук	10.00
І. і д-р В. Процюк	15.00
Марія Сенейко	20.00
Є. і Дмитро Кифюк	10.00
М. і С. Ковалишин	5.00
С. Москвяк	5.00
Володимир Обущак	10.00
Зенон Маланчук	5.00
Василь Найдан	10.00
Юрій Аннюк	10.00
інж. Богдан і Х. Турчинюки	10.00
о. Митрат З. Злочовський	10.00
д-р Богдан Геврик	5.00
Г. і Теодор Крочак	5.00
Арх. Тит Геврик	10.00
Роман Горбачевський	5.00
інж. Р. і Т. Левицькі	5.00
Уляна і Іван Кулиняки	10.00
Єва і Михайло Романи	15.00
Анна і В. Мельки	25.00
інж. Володимир Медуха	25.00
Ілля і К. Михайлюки	20.00
Емілія і Г. Майбороди	20.00
інж. Юрій Терлецький	10.00
д-р М. Паламар	10.00
Ілярій і Емілія Мазепи	15.00
Оксана Горацька	10.00
д-р Роман Сухий	15.00
Марія і Микола Луцькі	5.00
Богдан Стефанишин	10.00
д-р Микола Войтович	10.00
Слава Онуферко	15.00
інж. Роман і І. Федики	10.00
Разом	$ 457.00

ЛИСТА ч. 42
УКК — УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па. Збірку перевів інж. Михайло НИЧ.

Михайло і Ольга Ничі	20.00
І. і М. Куземські	50.00
М. і М. Луцькі	10.00
Матвій і Ніна Суржко	10.00
Стефан Войтович	10.00
Іван і Надія Савчуки	10.00
Олекса Піскар	10.00
Вікторія і Маріяна Вакуловські	20.00
Теофіль і Софія Середи	10.00
Разом	150.00

ЛИСТА ч. 45, ОДВУ
Збірку перевів В. Процик.

Володимир Процик	20.00
Іван Мисько	25.00
Андрій Ґелетканич	25.00
Юрій Солтис	20.00
д-р Богдан Шебунчак	50.00
В. Яців	10.00
М. Роговський	10.00
Зенон Михалевський	20.00
Микола Ценко	50.00
Ольга Кобзяр	50.00
Іванна Гарасовська	25.00
Сидір Новаківський	20.00
Разом	$ 325.00

ЛИСТА ч. 46, ОДВУ
Збірку перевів С. Селешко

Іван Яремчук	25.00
Степан Селешко	25.00
М. Андрейко	25.00
І. Ящишин	25.00
Разом	$ 100.00

ЛИСТА ч. 51, Спілка Укр. Інж. Америки
Збірку перевів інж. І. Хамуляк.

Іван Я. Хамуляк	25.00
Юрій Базилевський	25.00
І. Кмета	25.00
М. Калинич	10.00
Іван Кадаць	10.00
Богдан Качмар	10.00
С. Процюк	10.00
Л. Майстренко	10.00
Осип Мороз	25.00
Н. Д. Гончаренко	10.00
Разом	$ 160.00

ЛИСТА ч. 57 і 58
Братство Ветеранів Укр. Галицької Армії, Філядельфія, Па.
Збірку перевів М. Алексевич

Іван Левицький	5.00
Валентин Сімянців	10.00
Юрій Аннюк	10.00
д-р Іван Олексишин	5.00
Анастасія Сагата	5.00
Микола Алексевич	10.00
Братство Ветеранів Укр. Галицької Армії в Філядельфії	20.00
д-р Тетяна і Зенон Цісики	25.00
Марта Ощипко	10.00
Василь і Олена Ощипки	15.00
Анна Клос	5.00
Іван Куземський	10.00
Кредитівка „Самопоміч"	50.00
Разом	$ 180.00

ЛИСТА ч. 61, Кергонксон, Н.Й.
Збірку перевів д-р О. Волянський

Д-р Олег Волянський	25.00
Микола і Софія Барусевичі	20.00
Дарія Хухра	10.00
Омелян і Марія Смішкевичі	20.00
Разом	75.00

ЛИСТА ч. 71 і 72
Жителі Оселі „Вознесіння", Філядельфія, Па.
Збірку переводили І. Данківський і О. Бережницький.

Осип Бережницький	10.00
К. Кульчицький	7.00
Марія Конашевич	5.00
С. Ґумовська	5.00
М. Лепка	7.00
М. Матківська	5.00
д-р В. Тимкевич	5.00
В. Гірняк	5.00
О. І. Мамчин	10.00
Стефан Кузьма	5.00
Олена Близнюк	2.00
М. і Л. Федорів	5.00
В. Куропась	5.00
Осип Гарасимяк	10.00
Аліна Олексин	5.00
Омелян Клос	10.00
Іван Куриляк	4.00
О. і О. Штефан	5.00
Марія Білозор	10.00
д-р Стутринька	5.00
І. Данківський	10.00
І. Скіра	10.00
М. Козето	10.00
Разом	$ 155.00

ЛИСТА ч. 81.

Михайло Коргун	50.00
Михайло Герець	20.00
Юрій Герець	20.00
Ігор Коргун	20.00
К. і О. Легкі	20.00
П. Зоніч	2.00
Панство Потієнки	5.00
Панство Филс	3.00
о. Володимир і Катерина Пашко	20.00
Олександра Пашко	10.00
Разом	$ 170.00

ЛИСТИ ч. 83 і 84

Теодор Москаль	10.00
Ю. Котляр	10.00
Осип Левицький	10.00
Омелян Плечен	10.00
Петро Гула	5.00
А. Прадищук	10.00
О. Білевич	10.00
Іван Дмитрик	10.00
Разом	$ 75.00

ЛИСТА ч. 93
Укр. Нац. Державний Союз

Василь Самійленко	20.00
Андрій Марченко	20.00
Володимир Мудрик	5.00
Василь Пищимуха	1.00
Віктор Андре	5.00
Тиміш Щур	1.00
Іван Сарянич	5.00
Петро Білей	10.00
Разом	67.00

ЛИСТА ч. 94
Збірку перевели Кирило М. БЕЗКОРОВАЙНИЙ і проф. Олег САМІЙЛЕНКО

Спец. збірка в укр. прав. церкві Пречистої Діви Марії в Істпорті, Н.Й.	21.00
Кирило Безкоровайний	10.00
Олег Самійленко	10.00
Разом	41.00

ЛИСТА ч. 95
Окружний Комітет УНС Філядельфія, Па.

Окружний Комітет УНС, Філядельфія, Па.	100.00
Ярослав Козак	50.00
375-ий Відділ УНС	25.00
Володимир Винницький	10.00
Михайло Попик	10.00
Тарас Яцкевич	10.00
Роман Волчук	50.00
Петро Тарновський	10.00
Разом	265.00

ЛИСТА ч. 98
Збирав М. Куниський

УПТ-во Відділ Дітройт	50.00
Микола Куниський	50.00
Анатоль Ромах	10.00
Олександер Дяків	5.00
д-р Богдан Лончина	5.00
Разом	120.00

ЛИСТА ч. 99

Дмитро Ткачук	20.00
Параска Олексюк	10.00
Василь Ткачук	15.00
Роман Завицький	10.00
Петро Кондрат	20.00
Н. Н.	10.00
д-р О. Черник	10.00
Дмитро Сороханюк	20.00
Дмитро Федорійчук	10.00
Гуц. Тов. „Черемош"	25.00
Разом	150.00

ЛИСТА ч. 102

Іван Попіч	5.00
Владіслав Клементовіч	5.00
Френк Гарріс	5.00
Іван Ричвіцкий	5.00
В. Зуляк	5.00
І. Старейкий	5.00
Адольф Словік	5.00
Петро Кіра	5.00
Лех Григорій	50.00
Микола Ящук	50.00
Разом	$ 140.00

ЛИСТА ч. 1001
Українська православна церква свв. Петра і Павла, Вільмінгтон, Делевер. Збирав В. Шеремета.

Панство М. Лагути	25.00
о. Павло Гринишин	10.00
Василь Шеремета	5.00
Євтух Шеремета	5.00
Осип Волинець	5.00
Архип Севрюків	5.00
Іван Процак	5.00
Сергій Ковальчук	5.00
Олександер С. Біллон	5.00
Карло В. Тиравський	5.00
Анна Оборишко	5.00
Тома Л. Гливак	5.00
Микола Сас	5.00

Закінчення на ст. 4.

Згадаймо самі...

Закінчення зі ст. 3.

Микола Чигановський	5.00
Василь Гливяк	4.00
Андрій Лелеко	3.00
Петро Швець	3.00
Олександер Шостак	3.00
Френк Рісе, мол.	3.00
Антін Середницький	3.00
Естелля С. Маєр	3.00
Осип Лужецький	2.00
Ольга Зеленко	2.00
Едвард Дзюбак	2.00
Теодор Гуля, мол.	2.00
Іван Білик	2.00
Михайло Пінкович, ст.	2.00
Михайло Мороз	2.00
Осип Пундик	2.00
Іван Сас	2.00
Карло Сисик	2.00
Антоніна Надзо	2.00
Михайло Білинський	1.00
Віра Велчев	1.00
Назар Мельниченко	1.00
Віктор Мельниченко	1.00
Дмитро Острішко	1.00
Анна Деревянка	1.00
Симон Артименко	1.00
Павло Сухонів	1.00
Марія Занковська	1.00
Сузанна Згоба	1.00
Джералд С. Озлянський	2.00
Разом	**151**

ЛИСТА ч. 1004

Борис Качуровський	10.00
Куслевський	4.00
о. Богдан Желехівський	10.00
Н. Н.	2.00
Разом	**26.00**

ЛИСТА ч. 1033

Катедра св. Володимира, Парма, Огайо.

Збірку перевів Іван МІЛЬКО

Іван Мілько	5.00
Петро Боганек	2.00
Н. Н.	2.00
Олександер Коновалів	2.00
Володимир Черник	5.00
Григорій Федчинюк	5.00
Лев Боровець	5.00
М. Вербицький	5.00
Омелян Павлишин	5.00
І. Самоха	5.00
Василь Гаєвський	3.00
Леонід Дмитренко	10.00
Стефан Гаваль	5.00
Микола Прус	5.00
І. Сакір	5.00
Іван Норка	10.00
Антін Якошевич	5.00
Разом	**$ 84.00**

ЛИСТА ч. 1034
Парма, Огайо
Українська Православна Катедра
Св. Володимира
Зібрав Олександер КЛИПАЧ

Кирило Добронос	5.00
Олександер Клипач	20.00
Павло Сулим	5.00
Віктор Мігаль	20.00
Микола Клипач	5.00
Хведір Кошкольда	15.00
Василь Шийка	15.00
Григорій Налточій	5.00
Андрій Коваленко	5.00
Петро Середа	5.00
Антін Бабенко	20.00
Олександер Кубицький	5.00
П.М. Осал	5.00
Карло Склярик	5.00
Михайло Петришин	5.00
Михайло Кость	5.00
Степан Щербейчук	5.00
Іван Ільченко	5.00
Юлія Маєвська	1.00
Микола Залавський	5.00
Віра Середа	5.00
Марія Адамович	25.00
Марія Бурлій	5.00
Павло Колісницький	5.00
А. Бандрівська	4.00
Наталія Максимів	5.00
Василь Котелевець	5.00
Наталка Чернів	5.00
Бенямин Максимів	5.00
Михайло Хвіляк	5.00
Василь Дулченко	5.00
В. Свириденко	10.00
Іван Іваницький	5.00
Петро Шолудко	5.00
Тимофій Іванко	5.00
В. Бат. Свириденко	5.00
Іван Савчин	1.00
Наталка Садовська	20.00
Ліда Середа	5.00
Володимир Кошкуда	10.00
Анатолій Пулим	10.00
Роман Коровчук	2.00
Марія Сулим	5.00
Микита Сулим	4.00
Володимир Нащанський	5.00
Іван Кость	3.00
Параска Кайдан	5.00
Василь Панамаренко	20.00
Василь Сидоренко	5.00
А. Рознатовський	10.00
В. Бородай	5.00
Степан Пашик	3.00
Йосип Побивайло	5.00
Яків Сидельник	5.00
Х. Бусюк	5.00
Іван Сулим	2.00
Роман Пигуляк	1.00
М.А. Петрівський	20.00
АНдрій Волкунович	5.00
Н. Богославська	5.00
Д. Мартишичка	5.00
Олексій Рубань	5.00
Надя Шишута	5.00
Андрій Войсик	5.00
М. Стидмищук	5.00
Петро Нигрійко	5.00
Воодимир Сулим	20.00
Михайло Хлореський	10.00
Віктор Сачин	5.00
Григорій Половинка	5.00
Лідія Виндонштайн	5.00
Анна Янів	5.00
Іван Романяк	10.00
Стейт міт маркет	10.00
Степан Гавиль	5.00
Давид Варовець	5.00
Степан Ганкевич	20.00
І. Руденський	5.00
Сава Лис	5.00
Степан Гр. Давук	5.00
Емма Тиркун	5.00
Уляна Люта	5.00
В. Іванчук	5.00
Григорій Сукало	5.00
В. Дзибалюк	3.00
Л. Гірняк	5.00
ВАсиль Осадчий	15.00
Петро Махлай	10.00
Антін Нагорний	20.00
М. Ужвій	5.00
Іван Яременко	5.00
Адвокати Базарко, Футей і Оришкевич	10.00
Кред. Кооп. „Самопоміч"	25.00
Кред. Коопер. „Основа"	50.00
Олександер Бойко	10.00
В.Р.	5.00
Колдун Микола	3.00
Милєна Петренко	5.00
Микола Гура	5.00
Іван Палич	5.00
А. Карпенко	10.00
Іван Невідомий	50.00
Галина Пукач	5.00
Анаст. Курч	20.00
А. Мігновець	5.00
Іван Кайдан	10.00
В. Н. Макс	20.00
Люба Середа	5.00
Марія Пасічник	10.00
Роман Пігуляк	10.00
Н. Парахієвич	5.00
П. Трохименко	5.00
Павло Антипів	10.00
Іван Михайлюк	5.00
Іван Кубіцький	6.00
Григорій Скрипник	5.00
Петро Прищепа	25.00
З.Б. Лящишин	5.00
Анна Петришин	10.00
Михайло Петришин	5.00
Олекса Карнаух	5.00
К. Няшнянська	5.00
Кузьма Мельник	5.00
Олекса Стовба	20.00
Мик. Вербицький	5.00
Родина Лох	5.00
Тел Рогачук	5.00
Онуфрій Сорочак	10.00
Олекса Кубіцький	5.00
Анна Джоган	20.00
Ніна Лященко	15.00
Разом	**1,046.00**

ЛИСТА ч. 1057
Збірку перевів о. Б. Ворлінський

Парохіяни церкви св. Андрія в Блеклі, Па.	50.00
Михайло і Ева Федерко, Скрентон, Па.	50.00
Разом	**100.00**

ЛИСТА ч. 1107
Українська Православна Церква свв. Петра і Павла в Миллвілл, Н.Дж.

Григорій Кердіюс	1.00
М. Редька	3.00
Василь Редька	1.00
Карло Маєр	1.00
С. Шелей	1.00
Ю. Рожадюк	2.00
Юрій Самійленко	2.00
Дж. Романик	1.00
Антін Щаєнзенко	1.00
Катерина Костен	1.00
А. Мостовий	1.00
Іван Куйдич	1.00
А. Шамірський	1.00
А. Маєр	1.00
А. Сенько	2.00
о. Іван Данилевич	1.00
Разом	**$ 21.00**

ЛИСТА ч. 1149
Зібрала Пані ДАНИЛЕНКО

М. і О. Татарські, Філядельфія	20.00
Анастазія Жилава, Філядельфія	10.00
Іванна Пенкальська, Філядельфія	10.00
Ярослав Лабка, Трентон	5.00
Разом	**$ 45.00**

ЛИСТА ч. 1153
Збірку переведено під час концерту присвяченого 50-літтю Великого Голоду у Бовлінг - Грін, Кентакі.

Д-р Ігор Дробоцький	50.00
Д-р Василь Дробоцький	20.00
Оксана Мостович	20.00
Олександер Забігайло	5.00
Володимир Мойсеєнко	20.00
Володимир і Ева Дер	5.00
Роберт Паньчишин	5.00
Анна Мицьо	5.00
Тереза Ліонеллі	8.00
Д-р Олесь Дробоцький	10.00
Разом	**148.00**

ЛИСТА ч. 1155

Громадський Комітет стейту Міннесота передав пожертву в сумі $ 325.00 від чергових церковних громад та організацій.

Церковні громади:

Св. Михаїла
Св. Константина
Свв. Володимира і Ольги
Євангельсько-Баптистська
Св. Стефана

Організації:

Союз Українських Ветеранів (Визвольних змагань 1917-20 р.)
Союз Ветеранів Українського Резистансу
Товариство Прихильників УНР
ОУРДП
ОДВУ
ОДУМ
ПЛАСТ: Пласт-Прият
Український Золотий Хрест Відділ 15-ий.

ЛИСТА ч. 1156
Нюаркський Комітет
Збірку перевели Р. ЛАПИЧАК і П. БУНЯК

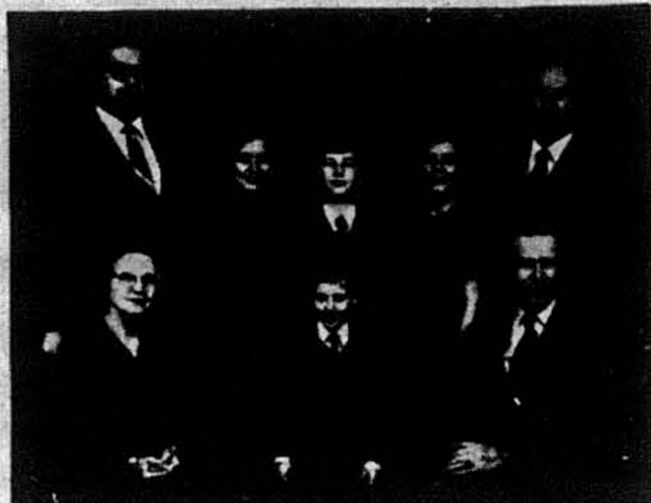
Тарас Пастушенко	10.00
Володимир Боярський	10.00
Антін Фединишин	10.00
П. Пікулович	10.00
П. Семенюк	10.00
Гриць Буняк	10.00
Разом	**$ 60.00**

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК:

У „Свободі" ч. 16 з дня 27-го січня, 1984 р. — проголошені пожертви — зложені на збіркові листи УНСоюзу, треба читати:

Відділ ч. 51 в Чикаго, Ілл.: М. Маланюк, написано $ 5.00, має бути **$ 3.00**. Відділ ч. 321 в Фініксвіллі, Па.: Петро Єдинак, написано $ 2.00, має бути **$ 5.00**. Відділ ч. 370 в Ню Гейвені, Конн.: Разом, написано $ 69.06, має бути **$ 69.10**. Відділ ч. 484 в Ютиці, Н.Й.: Володимир Кроп, написано $ 10.00, має бути **$ 2.00**.

Пам'яті Михайла Чайковського з Вінніпеґу

Сидять (зліва): Емілія Чайковська, молодший з внуків Теодор Русин та Михайло Чайковський: стоять зять Чайковських Тома Остринжнюк з дружиною Анною, старший внук Чайковських Михайло Русин, дочка Чайковських Ярослава Русин з чоловіком Федором.

Останнє число офіційного „Бюлетеня Комітету Українців Канади" має знову добрих два десятки фотографій тих, що склали по більше ніж 1,000 дол. на престижеву Шевченківську Фундацію канадських українців. За винятком одного — все це скромні українські люди, що крізь роки тяжких зусиль та випробовувань перенесли незгасним вогник свого патріотизму і, тепер віддали в ім'я майбутнього та у змаганні допогти українській справі частину своїх заощаджень до диспозиції Фундації. Для історії, ми сказали б, для реєстру найшляхетніших нашої доби, Централя КУК друкує їх фотографії та імена, крім цього, зберігає в окремому сейфі течки з їх листами, оригіналами світлин та вирізками з преси про їх життя чи смерть.

Хто такі ці добродії Шевченківської Фундації? А ось хто. Остання в цій черзі почесних фотографій — це фотографія Михайла й Емілії Чайковських і варто згадати їх коротко і для того, щоб зорієнтувати читачів, хто підтримує Фундацію Шевченка, а ще більш для того, щоб довести, що добродії Фундації не обмежуються тільки до неї. У Вінніпегу я вже 23 роки і 23 роки знаю Чайковських, таки у перших роках свого перебування у столиці Манітоби, зустрівшись з ними в громадській та організаційній праці. Так ми залишилися побратимами тієї праці аж до наших днів.

Рівно 60 років тому з села Застіноче біля Теребовлі приїхав 17-літнім юнаком Михайло Чайковський до Канади, щоб тут, при допомозі своїх земляків, будувати своє дальше життя, заробити деякий гріш, повернутися до рідного села, докупити трохи поля і бути статочним ґаздою у своїй громаді. З рідної хати привіз він найцінніше — любов до свого, працьовитість, ощадність і господарський змисл. Після кількарічних спроб на різних роботах, Михайло закріпився, врешті, на праці у м'ясарні та провів у ній 25 років, ввесь час мріючи про власне підприємство та пильно придивляючись до таємниць і ходів бизнесового світу. У 1930 році, сім літ після свого приїзду Михайло купив уже першу хатину, яку винаймав і з того часу почав рости його хист купувати, будувати та винаймати доми і будинки. Початки були тяжкі, вимагали часами спів праці дружини і здорового риску, але успіх слідував за успіхом і, врешті, у 1958 році Михайло покинув працю у чужих та повністю віддався своєму підприємству, яке вів до останнього часу.

Але М. Чайковського цікавила ще й інша справа. Від перших днів на цьому континенті він знайшов рідний йому гурт і його можна було часто побачити в читальні Просвіти, що передувала тоді в організаційному житті Вінніпегу. І цій організації Михайло віддав усі свої сили і досвід. Два роки був головою Читальні і 21 рік заступником голови, репрезентуючи Читальню перед владою та діловими колами. Тут він познайомився зі своєю майбутньою дружиною Емілією Жидик. Вона народжена вже в Канаді, передова співачка у хорі, акторка вистав, солістка у святах нашої громади від 1937 до 1951 років. 17-го жовтня 1931 року Михайло й Емілія побралися і почали спільно працювати для родини і для громади, в добрі і лихові. Він - у Читальні Просвіти, вона - як секретарка Товариства ім. Марії Маркович і згодом Товариства ім. Княгині Ольги, а також у Відділі Союзу українок при соборі св. Покрови, що й здобули для неї золоті відзнаки і дипломи. Вся ця праця не перешкоджала п-і Емілії бути відданою дружиною, матір'ю і бабунею.

У панства Чайковських є дві дочки, які вони ввели від ранніх літ у громадське життя, посилали до Рідної Школи, включали у працю організацій, дали їм високу освіту. Старша дочка Ярослава, заміжня за Федором Русином і мати двох козарлюг, працює як урядничка та продовжує свої студії з історії українців Канади, прямуючи до диплому з тієї ділянки. Сини Ярослави і Федора, Михайло й Теодор, вчаться у двомовній народній та окремо в Рідній Школі. Ярослава Чайковська є одним із моторів українсько-англійського навчання у школах Манітоби. Друга дочка Чайковських, Анна, з дипломами з філології і педагогіки, вчить у середній торговельній школі в Торонто, а її чоловік Тома Остринжнюк з дипломом Манітобського університету працює у федеральній метеорологічній службі Канади. Словом, всі Чайковські - від дідуня Михайла і бабуні Емілії до внуків Михайла й Теодора - зразкова українська родина, що живе радощами і смутками своєї громади, говорить вдома українською мовою та гордиться авторитетом свого „основоположника" Михайла Чайковського, що був довгі роки у проводах Кредитівок „Карпатії" і північного Вінніпегу, головою будівельного комітету при соборі св. Покрови, комітету 1000-ліття хрищення України та членом Колегії й Ордену св. Андрея, Осередку Української Культури й Освіти, Відділу КУК, Т-ва Взаємної Помочі і Т-ва „Волинь", не згадуючи вже постійного членства в Читальні Просвіти. В цій же Читальні для собору, Т-ва „Волинь" і для Відділу КУК М. Чайковський роками очолював комітети для бінга, придбавши для згаданих установ десятки тисяч долярів. Крім цього обоє Чайковські не мають конкуренції у своїй жертвенності: 2,000 дол. передали вони на собор св. Покрови та по 1000 дол. для катедри св. Тройці, для Фундації Шевченка, св. Андрея і св. Володимира, для Консисторії УГПЦ і „Українському Голосові", не враховуючи численних менших пожертв.

Такий був би громадський портрет М. Чайковського, що не любив парад чи похвал, ставив завжди громадське вище особистого, здоровим розумом та прихильністю до кожного здобував справжній авторитет у своїй громаді. Хоч, напевно, міг відзначити врочисто золотий ювілей свого подружжя восени 1982 року, відбув його скромно в колі своїх найближчих і закріпив пам'ять про нього черговими пожертвами для своєї спільноти. Скоро після цього свого особистого ювілею занедужав, виглядало, що не загрозливо, зі шпиталю мав вернутись додому і нагло на самий Новий Рік, 14-го січня 1983 року, Михайла не стало. Для сотень тих, які знали чи працювали з ним, був це справжній грім з ясного неба, не хотілося вірити, що спокійний, веселий оптиміст Михайло закінчив свою службу рідній громаді, своїй церкві й родині.

Мало громадян мають такий похорон, як мав його св.п. Михайло. Парастас 16-го і похорон 17-го січня 1983 року були нагодою побачити, як шанували його всі, від отців церкви св. Покрови до представників установ, яких став добродієм чи в яких працював - всі мали тепле слово над його передчасною могилою та на поминках в залі собору св. Покрови. Відвели його великою громадою на вічний спочинок і в родинній гробниці спочило тіло Михайла Чайковського, якого не швидко забуде українська громада Вінніпегу та якого не раз згадує, коли перед нею стають усякі господарські і фінансові проблеми, що їх Покійний не раз умів своїм досвідом справно розв'язати.

Рік ось скоро мине, відколи св.п. Михайло Чайковський не з нами, а ви не раз почуєте: „Нема нашого Михайла! Він дав би цьому раду!...".

Не один із нас хотів би, щоб так колись про нього згадувала рідна спільнота, все бідніша й бідніша на солідних своїх плугарів...

А. Курдидик

Наради в справі купівлі нового будинку для Українського Музею в Чикаґо

В суботу, 17-го грудня, 1983 року заходами Управи Музею відбулися сходини представників чиказької громади в справі придбання нового і обширнішого приміщення для нашого музею в Чикаґо.

Наради відбулися у приміщенні музею при малій кількості громадян, мабуть, тому, що в той день (субота) відбувалися інші імпрези, і це утруднювало багатьом зацікавленим взяти участь в музейних нарадах.

Нарадами проводив голова музею мгр Е. Басюк. Він проаналізував справу придбання нового приміщення, наголошуючи такі факти, як брак місця для працівників музею, брак хоч би малої авдиторії, де можна б примістити групи відвідувачів, де можна б перевести відповідну гутірку про Україну і культуру, а при цьому висвітлити відповідні прозірки. Бракує місця для напливаючих експонатів і друкованого слова. Маючи це на увазі, голова шукав за відповідним місцем і будинком. Це, однак, є досить скомплікована справа. В результаті він дійшов до переконання, що закуп мешканевого будинку ніколи не розв'яже цієї справи. Зате шкільний будинок або індустріяльний об'єкт які мають більші ужиткові площі, можуть надаватися на перерібку на музейні потреби. Найкраща розв'язка це вільна відкрита площа, на якій можна б побудувати нову музейну споруду згідно з музейною архітектурою і приписами для музейного влаштування.

Після слова голови музею мгр Е. Басюка вив'язалася пожвавлена дискусія, в якій взяв участь д-р М. Домашевський, інж. Головка, Мирон Маланюк, Слободян і Хома. Усі вони погоджувалися, що купно обширнішого приміщення конечне, але рівночасно звертали увагу на те, що будинок повинен знаходитися в центрі української дільниці. Будова нового будинку в центрі Українського села" була б сприємливою розв'язкою проблеми.

На цьому сходини закінчено з постановою скликати ще раз ширші сходини, на яких при більшій кількості зацікавлених громадян вирішити ту справу. При цьому пригадуємо що музей видав свою власну різдвяну картку з побажаннями для музею і проханням скласти відповідний дар на купно нового приміщення для музею.

Я. Берестянський

Генерал Дж. Сінґлавб промовляв у Лос Анджелесі

Генерал Сінґлавб промовляє під час вшанування жертв голоду.

З ініціятиви Комітету для вшанування пам'яті жертв Великого штучного голоду в Україні 1932-33 років українська громада Лос Анджелесу і околиць і численна американська публіка в неділю, 4-го грудня, 1983 року в престижевому готелі Сентюри мала зустріч з відомим оборонцем прав людини та великим приятелем українців, генералом американської армії Джаном Сінґлавбом.

Урочисту програму відкрив д-р М. Яримович - майстер церемонії. Згодом об'єднані організації української молоді під звуки безсмертної кантати Станислава Людкевича „Кавказ" врочисто вийшли на сцену в організаційних уніформах, та внесли засвічені жалобні свічки, поставивши їх у великому, гуцульських мотивів, свічникові. Панувала тиша.

Після цього майстер церемонії представив представників від правлінь повіту і міста, які передали мистецько-виготовлені грамоти. Грамоту від міського уряду прочитав і передав колишній посадник міста Сем Йорті. Від польського уряду в екзилі та від уряду на Тайвані вітали їхні представники, висловлюючи свою солідарність та співчуття українцям з приводу втрати семи мільйонів жертв великого голокосту України.

Український мішаний хор „Кобзар" під диригуванням маестра Володимира Божика виконав молитву „Отче наш" після чого д-р Лідія Василин представила головного промовця імпрези генерала Джана Сінґлавба, якого присутні зустріли оплесками.

Промовець, який ознайомлений з українською визвольною історією та московсько-кремлівською тактикою, підкреслив: „Сальви крісів і кулеметів борців Української Повстанської Армії сьогодні затихли. Однак, це не означає, що український народ упокорений. Цей геройський народ батьківщиною якого є Україна, не упокорений і усі ворожі намагання були і будуть безуспішними. Ми повинні усвідомити собі, що найвірнішими союзниками країн вільного світу є поневолені нації, які сьогодні знаходяться в комуністичних імперіях, серед яких Україна є першою. Україна та інші поневолені народи є найпотужнішими, духово і політично, силами у вільному світі та фактично є найпотужнішими союзниками Заходу. Тому у боротьбі з червоною Москвою Захід повинен ужити зброю її „ахілевої п'яти", а саме: дати нашу підтримку національним, самостійницьким рухам серед поневолених народів, визнати їх ідейно-визвольні аспірації та в той же час і перевести у чин наш психологічний, політичний та економічний наступ на червоні імперії. Тоді усілякі залякування нуклеарною війною, кампанії СССР серед країн вільного світу будуть вже нестрашні і не актуальні, тому що імперія відчує загрозу зсередини". Генерал Дж. Сінґлавб категорично протестує проти усілякого роду „субсидій", якими так щедро нагороджують червону імперію наївні країни вільного світу, у різних формах. „Сьогодні", твердив доповідач, „війна з комуністичною Москвою вже існує, в іншій формі, а саме: в залякуванні Москвою населення вільних країн нуклеарним голокостом, у підривних акціях, провокаційних заворушеннях та шпигунстві, використовуючи при тому наївність громадянства.

Доповідач, повний динамічної переконливости, захопив своїм словом усіх присутніх, і тому не дивно, що не раз і два його доповідь переривали спонтанними оплесками присутні, а на закінчення нагородили його гураґаном оплесків та вставанням з місць. Після доповіді доповідач вміло і вправно давав вичерпуючі відповіді на запитання присутніх.

На закінчення цієї, вміло підготованої і проведеної імпрези хор „Кобзар" і присутні проспівали український національний славень та „God bless America". Після цього присутні провели час у дружній атмосфері при смачній перекусці. Ця імпреза була ще одним успіхом Комітету для вшанування пам'яті жертв українського голокосту.

Д-р Святополк Шумський

ПАРЛЯМЕНТ ПОРТУГАЛІЇ розпочав у середу, 25-го січня, гаряче обговорення при закритих дверях законопроєкту про узаконення абортів, але прем'єр-міністер Маріо Соарес, щоб уникнути різкої суперечки і загрози його коаліції, виїхав з країни на міжнародну конференцію. Декілька лідерів соціял-демократичної партії, молодшого партнера коаліції у 8-місячному уряді соціяліста Соареса, загрозили вийти з коаліції, якщо закон про леґалізацію абортів буде прийнятий. Соціял-демократичний лідер, заступник прем'єр-міністра і міністер оборони, Карльос Мота Пінто, навпаки, скоротив свої відвідини в ЗСА і повернувся до Португалії, щоб взяти участь у дебатах про проблему абортів.

Роковини...

Закінчення зі ст. 2.

Гетьман Павло Скоропадський мав багато добрих намірів, але в тій тяжкій ситуації не всі їх міг він здійснити. Також спосіб, яким його вибрано гетьманом, насторожив проти нього різні угрупування українського населення. За часу гетьманату Павла Скоропадського зроблено багато доброго, особливо для української культури, як наприклад, засновано два університети, в Києві й Кам'янці-Подільському; утворено Українську Академію Наук, Український Національний Музей, Український Національний Архів, Українську Національну Бібліотеку, Державний Драматичний Театр та інше; встановлено певні закордонні дипломатичні зв'язки; підписано перемир'я з большевиками; почато організувати українське військо, а міністер закордонних справ проф. Дмитро Дорошенко робив заходи, щоб усі українські землі з'єднати в одну державу.

Не зважаючи на великі зусилля, гетьманові не вдалося створити українського чисто національного уряду, бо члени українських партій, які брали активну участь в державному будівництві за часу Української Центральної Ради, не хотіли співпрацювати з гетьманом. Це була велика помилка, бо через це влада на Україні дісталась в руки давніх російських чиновників. Деякі міністри українці, які входили в склад Гетьманського Уряду, старались відмовити гетьмана від деяких його потягнень, інші, знаючи, що є велике невдоволення населення з карних експедицій і внутрішньої політики Уряду, зрезигнували зі своїх становищ, а деяких звільнив сам гетьман, призначуючи на їх місця переважно росіян або зросійщених українців.

В такій ситуації опозиційні українські партії об'єдналися в Український Національний Союз, який увійшов у зв'язки зі Січовими Стрільцями в Білій Церкві, Запорізькою дивізією і деякими військовими частинами та організацією залізничників, які на таємних зборах дня 13-го листопада 1918 року вибрали Директорію Української Народної Республіки, складену з п'яти членів, яка очолила повстання проти гетьмана. На голову Директорії вибрано Володимира Винниченка, а головним отаманом війська призначено Симона Петлюру. На цьому місці потрібно відмітити, що тодішні українські опозиційні партії були переважно соціялістичні, яким взагалі не відповідав монархістичний устрій, навіть конституційний, яким мала бути Українська Держава гетьмана Скоропадського.

Коли 14-го листопада 1918 року гетьман Павло Скоропадський, серед тодішніх тяжких внутрішніх обставин, а також на рішучу вимогу переможних тоді держав Антанти, проголосив федерацію України з майбутньою Росією, яку мала відбудувати білогвардійська армія, то це прискорило повстання проти Гетьманського Уряду. Збройний виступ Січових Стрільців розпочався дня 16-го листопада в Білій Церкві, а дня 20-го листопада повстанські війська, об'єднані в т. зв. Осадчий Корпус, під командою полковника Евгена Коновальця, підійшли до передмість Києва.

Гетьман Павло Скоропадський, зорієнтувавшись в безвихіднім положенні для Гетьманського Уряду, дня 19-го листопада 1918 року зрікся влади й виїхав до Берліну, а владу в Україні перебрала Директорія.

Користаючи зі замішання в Україні й евакуації німецьких та австро-угорських військ, большевики рушили походом на Україну. Україна опинилася в в дуже скрутному положенні, бо крім большевицьких загонів, які посувались в Україну з північного сходу, наступали також білоґвардійські відділи під командою генерала Денікіна з південного сходу.

Важливі події відбувались також в тому часі на західній українській землі. Передбачаючи розпад Австро-Угорської монархії на окремі національні держави, декілька старшин австрійської армії і легіону Українських Січових Стрільців уже в першій половині вересня 1918 року згуртувались в тайній військовій організації т. зв. Українському Військовому Комітеті, який мав допомогти у відповідному часі в будові української держави.

Дня 18-го жовтня з'їхались до Львова українські посли Галицького й Буковинського соймів і Віденського парляменту, українські єпископи, делеґати українських політичних партій та представники студентів на нараду, на якій вибрано Українську Національну Раду, тобто Українську Конституанту, яка дня 19 жовтня 1918 року проголосила Українську Державу під назвою: „Західньо-Українська Народна Республіка", на просторі східньої Галичини з включенням Лемківщини й північнозахідного простору Буковини та північносхідного простору Угорщини.

Дня 1-го листопада розоружено старшин і вояків-чужинців у львівських ґарнізонах і перебрано адміністраційну владу над східньою Галичиною у Львові, а 6-го листопада — над північнозахідньою частиною Буковини в Чернівцях. Українці із Закарпаття, не маючи не тільки своїх політичних, але також освітніх та господарських організацій (бо на це не дозволяв мадярський уряд), прислали тільки листа до Української Національної Ради у Львові, що й вони хотіли б належати до Західньо-Української Народної Республіки.

Тяжко було полякам в Галичині, а Румунам в Буковині погодитись з проголошенням незалежности Західньо-Української Народної Республіки на просторі з велекою перевагою українського населення, які в минулому належали до Галицько-Волинської Держави, тому поляки вже дня 1-го, а румуни 11-го листопада виступили збройно проти Української Держави. По тритижневих боях з поляками у Львові український Уряд і військо, під переважаючою силою польського війська, щоб не потрапити в оточення, були змушені залишити Львів і продовжувати боротьбу з ворогом протягом кількох місяців поза містом.

В тому часі, як біля Львова велись завзяті бої з поляками, Уряд Західньо-Української Народної Республіки, який переїхав спершу до Тернополя, а пізніше до Станиславова, працював над упорядкуванням молодої держави, організував військо й видавав різні закони, а між ними дня 3-го січня 1919 року ухвалив закон про з'єднання Західньо-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою.

До Києва вислано делеґацію Уряду Західньо-Української Народної Республіки, яка передала рішення Української Національної Ради — Директорії й Урядові Української Народної Республіки.

На нараді делеґації Української Національної Ради, найвищої влади Західньо-Української Народної Республіки, з Директорією Української Народної Республіки дня 12-го січня підписано умову, яка нормувала взаємини між обома частинами об'єднаної держави. З цього приводу Директорія видала такий Універсал:

„В імені Української Народної Республіки проголошує Директорія цілому українському народові велику подію в історії нашої української землі.

Дня 3 січня 1919 року в місті Станиславові Українська Національна Рада Західньо-Української Народної Республіки, як представниця волі всіх українців Австро-Угорщини й як найвищий законодатний їх орган, святочно проголосила з'єднання Західньо-Української Народної Республіки з Українською Наддніпрянською Народною республікою в одну суверенну Народну Республіку.

Вітаючи з великою радістю цей історичний крок наших західніх братів, Директорія Української Народної Республіки рішила прийняти до відома це з'єднання і ввести його в життя згідно з умовами, які означено в ухвалі Української Національної Ради з дня 3 січня 1919 року.

„Від нині во єдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України, Західньо-Українська Народна Республіка (Галичина, Буковина й Угорська Русь) і Наддніпрянська Велика Україна. Здійснились віковічні мрії, якими жили і за які вмирали кращі сини України. Від нині є єдина, незалежна Українська Народна Республіка. Від нині український нарід, звільнений могучим поривом своїх власних сил, має тепер змогу з'єднити всі змагання своїх синів для утворення нероздільної, незалежної української держави на добро й щастя робочого народу".

Торжественне проголошення злуки обох держав у Києві відбулося дня 22-го січня 1919 року на Софійській площі біля пам'ятника Богдана Хмельницького. Обидва акти про злуку затвердив через аклямацію Трудовий Конгрес на своєму засіданні дня 22-го січня 1919 року.

* * *

Вже 66 років проминуло від проголошення незалежности Української Народної Республіки, а 65 років від проголошення з'єднання всіх українських земель в одній Соборній Українській Народній Республіці, то все таки ці події є свіжі в пам'яті тих, які з крісом в руках сповняли свій святий обов'язок супроти своєї батьківщини й свого народу.

Обставини, серед яких ці події відбувались, були дуже несприятливі для українського народу. Крім внутрішніх вже передше згаданих недомагань, великий вплив мали зовнішні обставини. Провідники держав переможної Антанти в тому часі не уявляли собі небезпеки, яка грозила людству від комунізму і російського большевизму. Вони були байдужими до визвольних змагань українського народу, коли вояки Української Армії, зле одягнені, слабо віджвлювані, з малою кількістю крісових набоїв, протиставились ворогові, а повалені недугою тифу без найконечніших медикаментів у тифозній гарячці догаряли на цементових долівках і на дерев'яних прічах у провізоричних шпиталях, приміщених в будинках цукроварень, або й на сходах залізничої станції, в Жмеринці чи де-інде. За цю свою байдужість платять тепер і платитимуть ще їхні народи.

У Філядельфії...

Закінчення зі ст. 1.

Конгресмен Кофлин давно включився в акцію оборони прав людини. Він є членом конгресового Ад гок комітету балтицьких країн і України, як також конгресового Кокусу Людських Прав.

Слід згадати, що конгресмен Кофлин „адоптував" основника та голову Української Гельсінкської групи письменника М. Руденка, якому в січні ц.р. вислав листа з уродиновими побажаннями (М. Руденко народився 19-го січня).

У своїй промові конгресмен Кофлин заявив, що „американці мусять з іншими країнами вільного світу продовжувати боротьбу за поліпшення долі українських та інших політичних в'язнів, які перебувають в совєтських тюрмах, концтаборах та „психушках".

Найбільш зворушливою точкою програми було засвічення свічок д-р Ніною Строкатою-Каразанською, колишнім політичним в'язнем та членом-основником Української Гельсінкської Групи.

До столу, який був прикритий вишиваним обрусом та на якому стояв 7-раменний свічник, підійшла д-р Н. Строката-Караванська і засвічувала по одній свічці за Юрія Шухевича, Оксану Мешко, Раїсу Руденко, Ольгу Гейко-Матусевич, Ганну Михайленко та останню свічку за всіх тих, яких імен вона не згадувала. При кожному імені вона коротко представила жахливий стан, в якому перебувають згадані політичні в'язні.

Коротку програму переплітало тріо бандуристів з Філядельфії (інж. Петро Гурський, Сергій Ковальчук та Іван Праско). Вони відспівали чотири пісні: „Вітер віє, повіває", „Ой, літа орел", „Стоїть явір", „Крізь села дорогами".

Філядельфійський Комітет одержав листа-привіт від губернатора Пенсильванії Ричарда Торнбирґа, який писав, що він і всі мешканці Пенсильванії приєднуються до українців та з ними духово відзначують День Солідарности з українськими політичними в'язнями.

Програму закінчено відспіванням українського національного гимну.

Про перебіг цього вечора інформував місцевий американський щоденник „Філядельфія Інквайрер" з датою 13-го січня ц.р.

Телевізійна станція (русло 3) передала картини з вечора в програмі новин о год. 11-ій вечора та в п'ятницю ранком.

Про відзначення Дня Солідарности у Філядельфії ширше інформували радіостанції „Голос Америки" та „Радіо Свобода".

Появилася...

Закінчення зі ст. 1.

селі Приозерному (колишні Псари) Івано-Франківської області. В часі „культу особи" був переслідуваний, працював на лісозаготівлях в Томській області. Згодом, за „відлиги", у 1956 році з відзначенням закінчив юридичний факультет Львівського університету. Працював слідчим прокуратури Флорештського р-ну на Молдавії. Згодом працював адвокатом в Одеській області. У 1967 році переїхав на Волинь, де працював адвокатом у Горохові до 1972 року Був членом Волинської колеґії адвокатів. Від 1972 року майже безперервно був переслідуваний. Перебував в ув'язненні і на примусовій психіятричній експертизі. Якраз у 1981 році, коли він відбував однорічний термін ув'язнення, в Болгарії появилася його стаття „Про зв'язки між східнім і південним слов'янським плем'ям 'Сіверн' " у великому восьмитомовому збірнику про зв'язки Болгарії з народами Совєтського Союзу, який появився з нагоди 1300-річчя болгарської держави. У збірнику, крім статті Є. Крамара, є ще статті шести підсовєтських славістів й істориків і стаття партійця болгарина. Є. Крамар знає крім мови української і російської, — мови польську, молдавську (румунську), німецьку і болгарську що уможливило йому користування різними першоджерельними матеріялами.

ЗІБРАНІ ПІД ЧАС ПРОМОВИ президента Роналда Регена про стан унії на Капітолі офіційні особи Уряду, Сенату, Палати Репрезентантів, Верховного Суду, дипломатичного корпусу і гості, тепло вітали стоячи американського сержанта-медика, учасника боїв на Ґренаді Стівена Трухільйо, ґелікоптер якого першим приземлився на Ґренаді. Коли він однак побачив, що два інші ґелікоптери знаходяться у вогні і життя американських вояків є загрожене, він, не зважаючи на особисту небезпеку і град куль від кубинських скорострілів, першим кинувся в рятункову акцію і врятував життя багатьом воякам. За свій геройський вчинок він був нагороджений „Срібною зіркою" і спеціяльною вдячністю Президента та представників народу. Згаданий вояк і всі присутні були помітно зворушені цією церемонією.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ГІМНАЗІЇ СС. ВАСИЛІЯНОК у ЛЬВОВІ
повідомляє, що 17-го січня 1984 р. відійшла у Вічність наша Дорога УЧИТЕЛЬКА

бл. п.

СОФІЯ НАГІРНА ЛЕВ

Комітет висловлює глибокі співчуття мужеві Покійної д-рові Василеві, дочці Асі Цісик з дочками Марусею і Кейткою і їх Родинами, синові д-рові Василеві мол. з дружиною Оксаною і їх Дітьми і дальшій Родині.

В пам'ять Покійної заплянована збірку на „Допомогу Сиротам у Бразилії". Просимо всіх бувших учениць гімназії СС. Василіянок та других Василіянських Шкіл складати свої пожертви, бо Покійна дуже піклувалась сиротами. Списки жертводавців будуть поміщені в пресі. Пожертви просимо пересилати на нижче подані адреси:

Стефанія Бернадин, голова
104 Aster Rd., Wildwood Crest, N.J. 08260

Ольга Дзядів, містоголова
334 Beach 144th St., Neponsit, N.Y. 11696

Анна Кобринська, секретар

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що у середу, 25-го січня 1984 р. з Волі Всевишнього відійшов у Вічність, на 80-му році життя,

наш Улюблений БРАТ, ШВАҐЕР І СТРИЙКО

СВ. П.

ГРИГОРІЙ ЯРЕМЧУК

народжений 4-го березня 1904 р. в селі Остапківці, пов. Коломия, Україна, був. політичний в'язень польських і совєтських тюрем, довголітній член Управи Т-ва „Дністер" 361-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 27-го січня 1984 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенню П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН — у суботу, 28-го січня 1984 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем засмучена Родина:

брат — ІВАН з дружиною ЛЮБОЮ
братанки — РОМАН І ВОЛОДИМИР
та ближча і дальша Родина в Україні

БРАТСТВО БРОДИ-ЛЕВ ІНК.

ділиться сумною вісткою зі своїм Членством, з Побратимами-Дивізійниками і всім Громадянством, що дня 25-го січня 1984 р. відійшов у Вічність на 80-му році життя, наш Побратим по Зброї, Учасник боїв під Бродами, довголітній Член Управи Б-ва Броди-Лев

СВ. П.

ГРИГОРІЙ ЯРЕМЧУК

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 27-го січня 1984 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенню П. Яреми при 129 E. 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН — у суботу, 28-го січня 1984 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Управа Б-ва Броди-Лев в Ню Йорку складає Родині Покійного найглибші вислови співчуття.

УПРАВА БРАТСТВА БРОДИ-ЛЕВ

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що в четвер, 26-го січня 1984 р., по тяжкій і довгій недузі на 76-му році життя помер

наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДУНЬО, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п.

ЗЕНОВІЙ МАКСИМІВ

ЧЛЕН 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА

ПАНАХИДА буде відправлена в похоронному заведенні Burnadz, 371 Lakeview Ave., Clifton, N.J. **в неділю, 29-го січня, о год. 7:30 веч.**

ПОХОРОН в понеділок, 30-го січня 1984 р., о год. 10:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж. при Президент вул., о год. 11-ій ранку.

Горем прибиті:

син — ОЛЕГ з дружиною МАРІЙКОЮ
внуки — ГАЛЯ, МИХАЙЛО, СТЕПАН, АНДРІЙ І ІРЕНА
брат — ЯРОСЛАВ з дружиною СТЕФОЮ і 2-ма синами і внуками
сестра — ІВАНКА з мужем ТЕОФІЛЕМ КУЛИКОМ та 4-ма дітьми і 11-ма внуками
Ближча і дальша Родина

Восьмий З'їзд Суспільної Служби Українців Канади

У рамках 14-го Конгресу КУК у Вінніпеґу 7-го й 8-го жовтня 1983 року відбувся 8-ий З'їзд Суспільної Служби Українців Канади. У З'їзді взяли участь представники Головної Управи та 6-ох філій ССУК: Вінніпеґ, Гамилтон, Саскатун, Ст. Катаринс, Тандер Бей і Торонто, як також представники головних управ українських організацій, які входять у склад Централі ССУК. Усіх присутніх, делеґатів і гостей, було 33 особи. Сесіями провадив вибраний предсідник Степан Харко, а протокол записували Софія Боднар і Осип Сливинський.

Цілий З'їзд відбувся у дуже позитивному настрої, програма поодиноких сесій пройшла ділово, у приємній атмосфері, а праця комісій (Номінаційної, Верифікаційної, Резолюційної, Статутової і Контрольної) позначилася дбайливим підготовленям.

Надзвичайно здорова й творча виміна думок відбулася у першому дні З'їзду, спочатку у звітах членів Головної Управи та голів філій ССУК, а опісля під час дискусії над звітами. Вийшли наверх умови праці пооодиноких філій, їхні проблеми, які дуже відрізнялися між собою, відповідно від середовища, в якому філія знаходиться.

Доповідь Остапа Журавського „загальні аспекти добродійної громадської праці в Канаді", завдяки актуальній тематиці, викликала позитивний відгук у присутніх.

Одною із головніших тем З'їзду був фонд „Поміч Україні". Із звіту було видно, що фонд розростається і набирає популярности. Представники привітали внесок, щоб поширити засяг діяння фонду, в наслідок цього треба було доповнити його правильник, уже раз затверджений на попередньому з'їзді у 1980 році. Поважним домаганням було, щоб у якийсь спосіб координувати справу допомоги не тільки поміж поодинокими філіями ССУК, але також із иншими організаціями, які займаються допомоговими акціями.

Не дивлячись на те, що Статутова комісія в останніх трьох роках послідовно працювала над статутом ССУК, з огляду на дуже складні розділи, як у статуті так в „чартері", які треба було узгіднити, вона ніяк не встигла виготовити остаточного проєкту до затвердження. Рішено продовжити працю комісії ще на один рік.

Суботня сесія, продовжуючи діловий характер, мала багато зворушуючих моментів. Святочно відбулася роздача грамот. Згідно з ухвалою Конференції ССУК у 1982 році в Торонто, відзначено грамотами особи, які віддано присвячувалися праці для Суспільної Служби, а саме: Євгенія Янківська, Петро Салиґа, Роман Сенчук, Оля Даниляк, Олександра Ковальська, Остап Журавський і Олекса Петришин. Посмертно відзначено грамотами св. п. Маркіяна Охримовича та св. п. Олександра Ґудзяка.

Вибір Головної Управи пройшов спокійно й урочисто. Після звіту Контрольної комісії та уділення абсолюторії уступаючій Головній Управи Номінаційна комісія подала листу кандидатів на наступну каденцію 1983-86, яку Збори одноголосно прийняли.

Новообраний голова Степан Харко у своїй промові порушив багато ідей, як далі розбудувати працю Суспільної Служби. Він підкреслив потребу тісної співпраці між філіями та Централею ССУК, конечність притягнути молодше покоління, організувати дальші філії ССУК і використовувати державні грошові дотації. В основному він зобов'язався провести в життя резолюції, прийняті на цьому З'їзді.

Особливу увагу присвятили представники філій ССУК уступаючій голові Івані Кушпеті за її віддану працю для Суспільної Служби на протязі трьох років. Рясними оплесками й теплими словами передавали делеґати свої враження і побажання.

К. Лазор

Трагічна родина

(В ПАМ'ЯТЬ ІНЖ. ВОЛОДИМИРА ХАМУЛИ)

Що кожна людина смертна і що люди із нашого найближчого і дальшого оточення, а тепер найчастіше з кругів старшої генерації виходців із рідної землі, — вмирають — це Божий і природний закон.

Люди вмирають різно: одні скоропостижною природною смертю, другі такою ж смертю з нещасливих випадків у наслідку до вершин розвиненої цивілізації, зокрема технології, а ще інші вмирають повільно серед страждань від невилікувальних хвороб, бо держать їх ніби при житті велитенські поступи в медицині і медичній технології.

До цих останніх належав св. п. Володимир Хамула, що його ми, разом із опечаленою його дружиною Галею, родиною і приятелями та знайомими, відпровадили у потойбічне краще життя.

Ми, християни, віримо у Божу Премудрість і Справедливість, а тому віримо, що Господь покликав його у свою оселю праведників, бо якщо св. п. Володимир мав якісь поважні гріхи у цьогобічному житті, то та Божа Справедливість призначила йому спокутувати їх уже в житті на землі.

Протягом довгих восьми років св. п. Володимир був обложно хворий і прав'язаний до ліжка, терплячи від тяжкої хвороби: він перейшов принаймні сім операцій, лікувався у багатьох лікарнях, а в останніх кількох роках його спальня була влаштована теж як лікарня, що в ній найближчим і невідступним духовим лікарем і медичною сестрою-жалібницею була героїчна його дружина — скорбна вдова Галя.

Не багато із здорових людей, які ніколи не мали до діла із зовсім безпомічними хворими, яких треба піднести з ліжка, обслужити всі їхні потреби — кожного дня і ночі протягом такого довгого повільного вмирання, можуть уявити собі всецілу посвяту однієї особи. Тому немає переборщення у висловленому почесному титулі власне вдові, Галі.

Світлої пам'яті Володимир вийшов із родини Хамулів, Михайла і Катерини, родини, яку я назвав би найбільше трагічною, яку колинебудь знав.

Св. п. Володимир відійшов до вічности як останній із могіканів із цієї родини, з якої не залишилось ніодного, хоч батьки привели на світ четверо многонадійних дітей: дочку Марію і синів Володимира, Євгена і Богдана. Троє із них, крім Євгена, були в супружих зв'язках: св. п. Марія замужня Логаза, Володимир одружений із Галею Дудківною, а св. п. Богдан був жонатий із Тетяною Левицькою, дочкою першого у Пласті Начального Пластуна — Сірого Лева.

Мати Катерина Хамула спочиває вічним сном побіч свого єдиного внука Ігоря у місті Лодзі в Польщі; до могили побіч батька Михайла на православному цвинтарі св. Андрія відпровадили ми ось недавно останки св. п. Володимира, а обидва його брати спочивають у невідомих могилах на рідній землі. Євген був у рядах дивізії „Галичина", з якої перейшов до УПА і слід за ним пропав, а наймолодшого Богдана арештувало НКВД, коли большевики покидали Львів по першому „визволенні" і напевно закатували його десь у підльвівському лісі по вивозі НКВД з Пелчинської вулиці.

Отак трагічно виглядає кінець цієї колись у цілій Галичині відомої родини — власників, як на галицькі умовини, великої фабрики Глинянських килимів Михайла Хамули, що по ньому залишилась лише невелика, вже тут видана власним коштом монографія про „Глиняни — місто моїх килимів".

Св. п. Володимир був інженером текстильного промислу, закінчивши відповідну високу школу в німецькому Котбусі. Заки здобув цей професійний титул, студіював на німецькій Політехниці у Данціґу по закінченні середньої освіти в Українській Академічній Гімназії у Львові, де здав іспит зрілости з кількамісячним опізненням, спричиненим арештом за розкидування летючок ОУН на Львівському Ринку в часі Свят-Йорданської Водохрещі.

На німецькій еміграції св. п. Володимир включився у життя таборян і був керівником ДіПі-табору в Пльохінґені коло Штутґарту. По переселенні до Ню Йорку відкрив він разом із дружиною підприємство чищення і направ убрань, але з часом обоє переставились на креслярів і працювали в цій ділянці аж до відходу на емеритуру.

Як ця тяжко здобута емеритура виглядала, було вже сказано на початку. Але заки хвороби прив'язали небіжчика до ліжка, він займався громадською працею, головно у Пласті; був якийсь час станичним нюйоркської станиці, був чільним членом Комісії для набуття і реконструкції Пластового Дому і належав до куреня „Лісових Чортів".

Світлої пам'яті Володимир любив нашу молодь і людей і мав багато приятелів серед української нюйоркської богеми, яких я часто зустрічав у доброму настрої в гостинному домі подружжя Хамулів.

Помер св. п. Володимир 23-го листопада 1983 року на 74-му році трудами і терпіннями сповненного життя з різницею трьох днів того ж місяця, коли ми ховали його 85-річного Батька 14 років тому. І ось прощали всі друзі, Пластуни і українська громада Керґонксону, св. п. небіжчика Володимира Пластовою піснею: „Ніч вже йде" на сумних похоронних відправах 25-го листопада м. р., день перед похороном, що відбувся з усіма урочистостями в Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі, на цвинтарі св. Андрія, 26-го листопада 1983 року.

Д-р Михайло Логаза

Передали Різдвяне оповідання з „Калинового мосту" на радіомовленні Отців Василіян

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Щоб викликати різдвяно-святочний настрій своїх слухачів, які обходять Різдво Христове за новим стилем, керівник релігійної радіогодини оо. Василіян о. ігумен Патрикій Пащак, парох церкви св. Юра в Ню Йорку, в першій частині радіомовлення прочитав скорочено оповідання-спогад Володимира Барагури п. з. „З вертепом і звіздою" з його збірки „Калиновий міст".

Це оповідання не лише збуджує святковий настрій Народженого Божого Дитятка й дає опис свят-вечірніх звичаїв, але воно є живим прикладом для сьогоднішнього молодого покоління в вільному світі, як його ровесники з-перед поверх півсторіччя допомагали здобувати фонди на утримання українського приватного шкільництва в Україні. Воно є одночасно прикладом для старшого покоління, як українське суспільство в куди тяжких економічно-матеріяльних умовах під польською окупацією щедро жертвували на потреби освіти й рідного шкільництва. Такої підтримки потребує теж рідне шкільництво, зокрема цілоденні школи в вільному світі.

Збірка „Калиновий міст" з ілюстраціями й обкладинкою мистця Зеновія Онишкевича вийшла заходами Українського Народного Союзу в його Видавництві „Свобода". Темою збірки є спогади-розповідки з дитячих років автора в Немирові й з життя учнів яворівської гімназії в 1914-1928 роках.

Ця книжка може бути гарним подарунком в кожну пору року. Ціна книжки 12 дол. плюс 1 дол. за пересилку. Замовляти: „Svoboda" Bookstore, 30 Montgomery St., Jersey City, N. J., 07302.

Гамилтон вшанував пам'ять Маркіяна Шашкевича

Парафія Св. Духа в Гамилтоні відзначила 140-річчя з дня смерти о. Маркіяна Шашкевича, яке проминуло в 1983 році. 30-го листопада у вечірніх годинах парафіяни зібралися, щоб вислухати доповідь запрошеного гостя з Вінніпеґу д-ра Михайла Марунчака, голови Інституту — Заповідника ім. Маркіяна Шашкевича.

Святкові сходини відкрив Межибродский, голова парафіяльного заряду, та, привітавши присутніх і доповідача, попрохав до слова та ведення вечором інж. Василя Мороза, який зробив короткий вступ до святкувань та доцільність вшанування Пробудителя української західньої землі.

Д-р Михайло Марунчак у вступі своєї промови підкреслив, що парафії Св. Духа належиться признання за поширювання культу отця Маркіяна. В парафії масово поширюється збірник „Шашкевичіяна", тут поширено найбільше портретів отця Маркіяна, а також тут працює відділ Лицарів Колюмба ім. Маркіяна Шашкевича.

Доповідач присвятив свою доповідь суспільно-політичній ситуації, яка створилася на початку XIX століття на західньо-українських землях, саме під час виступу отця Маркіяна. Народ був у ярмі важкої панщини. Було намагання запрягти до цієї панщини також духовний клер. В містах у церквах почали проповідувати польською мовою, в духовній семінарії виклади відбувались латинською або церковно-слов'янською мовами. Рідна мова народу була в поневірянні.

Маркіян Шашкевич та його найближчі друзі Іван Вагилевич та Яків Головацький визначили свій ідеал піднести рідну мову з пониження і тільки цією мовою говорити до народу та нею ж створювати літературну творчість. Маркіянова заслуга, — сказав д-р М. Марунчак, — в тому, що він послідовно і відважно йшов витиченим шляхом. На ті часи національного зубоження — це був революційний шлях, — закінчив доповідач. Маркіян Шашкевич поставив тверді підвалини під національне відродження в Галичині. Маркіян був також українським соборником і не лався звести на вузьке рутинське галичанство.

Після майже одногодинної доповіді були запитання, як також слово о. декана Романа Ганкевича, який обширніше розказав про деякі священичі роди, де слово отця Маркіяна Шашкевича знайшло здоровий ґрунт під національне відродження. Саме ці священичі роди впродовж десяток років ці здорові консервативно-творчі елементи зберігали.

Вечір парафії Св. Духа в Гамилтоні, присвячений отцеві Маркіянові, був багатий змістом, на ньому були присутні численні парафіяни.

М. Г-р